

N. A.

44975

20. tusen.

A

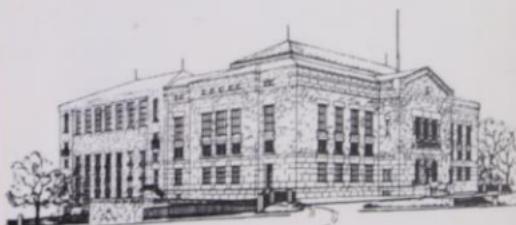
Nye Barne-Seventyr av Asbjørnsen og Moe

Nasjonalbiblioteket
avdeling Oslo

Ex Libris

Nasjonalbiblioteket

75GN03111

NYE BARNE-EVENTYR

ASBJØRNSEN OG MOE

NYE
BARNE-EVENTYR

REVIDERT OG UTGITT AV

MOLTKE MOE

ILLUSTRERT AV TH. KITTELSSEN

OSLO 1927

FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO.
(W. NYGAARD)

16.—20. TUSEN

Printed in Norway.

DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI

FORORD

I annet oplag er «Nye Barne-eventyr»s tekst bragt i overensstemmelse med Moltke Moe's siste reviderte utgave av Asbjørnsens og Moe's felles-samling som utkom 1914. Enkelte andre endringer er foretatt av undertegnede.

Kristiania i november 1919.

ANDERS KROGVIG.

I tredje oplag er rettskrivningen av 1917 gjennemført, hvad der har medført enkelte sproglige og stilistiske forandringer.

August 1922.

A. K.

Fjerde oplag følger tredje oplag.

September 1927.

INNHOLD

Bjørnen og reven. Av Jørgen Moe. Med 2 tegninger	1
Lurvehette. Av Jørgen Moe. Med 3 tegninger	5
Tro og Utro. Av Jørgen Moe. Med 3 tegninger . . .	16
En frierhistorie. Av Jørgen Moe. Med 1 tegning ..	25
Lillekort. Av Jørgen Moe. Med 4 tegninger.	27
Euskebrura. Av Jørgen Moe. Med 3 tegninger ..	51
Hanen og høna i nøtteskogen. Av Jørgen Moe. Med 1 tegning	62
Rike Per Kremmer. Av Asbjørnsen. Med 3 tegninger	66
Den rettferdige firskilling. Av Jørgen Moe. Med 3 tegninger	84
Grimsborken. Av Jørgen Moe. Med 4 tegninger ..	93
Tommeliten. Av Asbjørnsen. Med 2 tegninger	110

Bjørnen og reven.

I. Hvorfor bjørnen er stubbrumpet.

Bjørnen møtte engang reven, som kom luskende med et knippe fisk han hadde stjålet.

«Hvor har du fått det fra?» spurte bjørnen.

«Jeg har vært ute og fisket, herr bjørn!» svarte reven.

Så fikk bjørnen også lyst til å lære å fiske, og bad reven si sig, hvordan han skulde bære sig at.

«Det er en simpel kunst for dig,» svarte reven, «og den er snart lært. Du skal bare gå ut på isen, hugge dig et hull og stikke rumpa ned; og så må du holde den der bra lenge. Du må ikke bry dig om at det svier litt i den; det er når fisken biter; dess lengre du kan holde den der, dess mer fisk får du. Og rett som det er, skal du tverrykke op!»

Ja bjørnen gjorde som reven hadde sagt, og holdt rumpa lenge, lenge ned i hullet, til den var frosset vel fast; så tverrykket han den — tvert av, og nå går han der stubbrumpet den dag idag.

II. Reven snyter bjørnen for julekosten.

Bjørnen og reven hadde en gang kjøpt sig en smørholk ihop; den skulde de ha til jul, og derfor gjemte de den under en tykk granbuske. Så gikk de et stykke bort og la sig i en solbakke til å sove. Da de hadde ligget en stund, reiste reven sig og ropte: «Ja!» .... satte avsted, og like bort til smørholken, som han åt en god tredjepart av. Men da han kom igjen, og bjørnen spurte hvor han hadde vært, siden han var så feit om flabben, sa han: «Tror du ikke jeg blev bedt til barsel da?»

«Ja så. Hvad hette barnet?» spurte bjørnen.

«Tatt-på,» sa reven.

Dermed la de sig til å sove igjen. Om en liten stund sprang reven op igjen og ropte: «Ja!» og strøk avsted bort til smørholken. Den gangen åt han også en god slump. Da han kom tilbake, og bjørnen spurte hvor han hadde vært, svarte han: «Å, blev jeg ikke nå igjen bedt til barsel da, tror du?»

«Hvad hette barnet nå da?» sa bjørnen.

«Halv-ett,» svarte reven.

Bjørnen syntes det var et rart navn, men han undret sig ikke lenge på det, før han gjespel ogsov igjen; aldri før han hadde ligget en liten stund, så gikk det like ens som begge de andre gangene: reven sprang op igjen, ropte «Ja!» og la avsted bent til smørholken, og den gangen åt han slumpen. Da han kom tilbake, hadde han vært i barsel igjen; og da bjørnen vilde vite hvad det barnet hette, svarte han: «Slikket-i-bunnen!»

Dermed la de sig til å sove igjen og lå en god stund. Så skulde de bort og se til smøret; men da var det ett op. Og så skyldte bjørnen på reven, og reven på bjørnen; den ene sa at den andre hadde vært borte i smørholken, mens han sjøl lå og sov.

«Ja, ja,» sa Mikkel, «vi skal snart få vite hvem av oss har stjålet smøret. Nå skal vi legge oss der borti solbakken: den som da er fetest bak når vi våkner, han har stjålet det.»

Ja, den prøven vilde bjørnen gjerne gå inn på; han visste med sig sjøl at han ikke hadde smakt smøret engang, og la sig trygt til å sove i sola. Så lusket Mikkel bort til holken efter et smørgrand som satt igjen i en sprekke, og tilbake til bjørnen og smurte ham bak med det; så la han sig til å sove, som ingenting hadde hendt. Da nå begge våknet, så hadde sola smeltet smøret, og så blev bjørnen den som hadde ett smøret, likevel han.

Lurvehette.

Det var en gang en konge og en dronning som ingen barn fikk, og det var dronningen så sorggiven for, at hun næsten ikke hadde en glad time. Støtt og stadig klaget hun, for det var så ødslig og stilt i kongsgården; «hadde vi bare barn, så blev her nok liv,» sa hun. Hvor hun reiste i hele sitt rike, så fantes det Guds velsignelse av barn, selv i den fattigste stua; og hvor hun kom, så hørte hun kjerringa i huset skjente på ungene, og sa at nå hadde de gjort det og det gale igjen; dette syntes dronningen var morosamt, og det hadde hun lyst til å gjøre etter.

Til sist tok kongen og dronningen til sig et fremmed lite pikebarn; henne vilde de ha hos sig i kongsgården og opdra, og henne ville de skjenne på som sitt eget.

En dag sprang den lille jomfruen de hadde tatt til sig, nede i gården fremmenfor slottet og lekte med et gulleple. Så kom det ei fattigkjerring rekende; hun hadde også ei lita jente med sig, og det varte ikke lenge, så var jent-

ungen og den lille jomfruen gode venner og gav sig til å leke sammen og trille gulleplet mellem sig. Dette så dronningen, som satt oppi vinduet på slottet; så pikket hun på ruten, at fosterdatteren skulde komme op. Hun gjorde det, men fattigjenta blev med, og da de kom inn i salen til dronningen, holdt de hverandre i hånden.

Dronningen skjente på den lille jomfruen; «det er ikke for dig å springe og leke med en fillete tiggerunge,» sa hun, og vilde jage jentungen ned igjen.

«Visste dronningen hvad mor mi kunde, så jaget hun ikke mig,» sa den vesle jenta, og da nå dronningen spurte henne noiere ut, fortalte hun at mor hennes kunde skaffe dronningen barn. Det vilde ikke dronningen tro, men jenta blev ved sitt, og sa at det var sant hvert ord, og at dronningen bare skulde prove å få mor hennes til.

Så lot dronningen den vesle jenta gå ned etter henne.

«Vet du hvad datter di sier?» spurte hun kjerringa, da hun kom innenfor døren.

Nei, det visste tiggerkjerringa ikke.

«Hun sier du kan skaffe mig barn, om du vil,» sa dronningen.

«Det er ikke for dronningen å høre efter det en fattigunge finner på,» sa kjerringa og strok ut igjen.

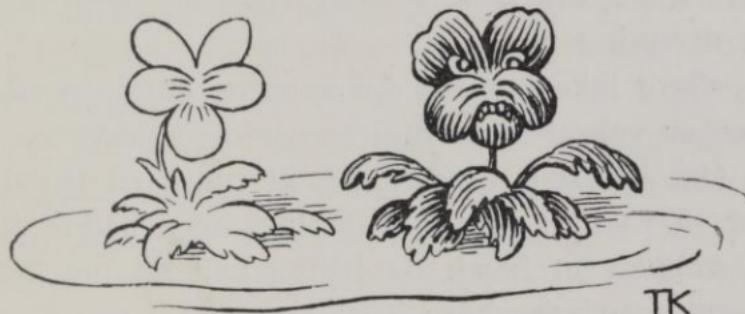
Dronningen blev vond og vilde til å jage ned den vesle jenta igjen, men hun stod på sitt, at det var sant hvert ord hun hadde sagt.

«Dronningen skulde bare skjenke mor mi, så hun blev lystig, så visste hun nok råd,» sa jentungen.

Det vilde dronningen prøve; fattigkjerringa blev hentet op én gang til og blev traktert både med vin og mjød, så mye hun vilde ha, og da varte det ikke lenge før hun fikk tungen på glid.

Så kom dronningen igjen frem med spørsmålet sitt.

«En råd torde jeg vel vite,» sa fattigkjerringa. «Dronningen skal la bære inn to kar med vann,

en kveld hun vil legge sig. I dem skal hun vaske sig og siden slå dem inn under sengen. Når hun ser under den om morgen, så er det vokset op to blomster, en vakker og en stygg. Den vakre skal hun spise, den stygge skal hun la stå. Men glem ikke det siste!» sa fattigkjerringa.

Ja, dronningen gjorde som kjerringa hadde rådet henne; hun lot vannet bære op i to kar, vasket sig i vannet og slo det under sengen, og da hun så etter om morgen, stod det to blomster; den ene var stygg og føl og hadde svarte

blad, men den andre var så lyslett og vakker at hun aldri hadde sett maken til den, og den spiste hun straks. Men den vakre blommen smakte så godt at hun ikke kunde bare sig: hun spiste den andre også. — «Det kan vel ikke gjøre noe fra eller til,» tenkte hun.

Om en tid kom dronningen i barselseng. Først fødte hun et pikebarn som hadde en sleiv i hånden og red på en bukk; stygg og fæl var hun, og med det samme hun kom til verden, ropte hun: «Mor!»

«Er jeg din mor, så Gud trøste og bære mig!» sa dronningen.

«Sørg ikke for det, det kommer snart én efter som er vandrere,» sa hun som red på bukken.

Om litt fikk dronningen et pikebarn til; det var så vakkert og vent, at aldri noen hadde sett så vakkert et barn; og henne kan en nok vite dronningen var glad i.

Den eldste kalte de Lurvehette, av det hun var så fæl og lurvete, og hadde en hette som hang i tafser kring hodet; henne vilde dronningen nødig se, og jentene prøvde stenge henne inn i et annet rum; men det nyttet ikke, der den yngste var, der vilde hun også være, og aldri kunde de få skilt dem fra hverandre.

Da de begge var halvvoksne, var det en julekveld det blev slikt forferdelig ståk og styr på svalen utenfor stuen til dronningen. Lurvehette spurte hvad det var som knartet og ramlet så

ute på svalgangen. «Å det er aldri verdt å spørre om det,» svarte dronningen; men Lurvehette gav sig ikke, hun vilde endelig ha greie på det, og så fortalte da dronningen, at det var trollkjerringene som holdt julelek der ute. Lurvehette sa at hun vilde ut og jage dem, og alt de bad henne at hun skulde la det være, så hjalp det ikke, hun vilde ut og hun måtte ut og jage trollkjerringene; men hun bad at dronningen skulde holde alle dørene stengt, så ikke en eneste kom så mye som på gløtt engang, sa hun. Så satte hun ut med sleiva si, og til å jage og feie trollkjerringene, og da blev det en rammel utpå svalgangen, slik at du aldri skulde ha hørt maken; det knaket og braket, som stokkehvarvene skulde ryke av i hvert laft. Men hvordan det var eller ikke, så kom den ene døren litt på klem likevel, og så vilde søsteren gløtte ut og se hvordan det gikk med Lurvehette, og stakk hodet ut gjennem dørsprekken. Husj! så kom det ei trollkjerring, tok hodet av henne og satte et kalvehode i steden, og straks tok prinsessen til å gå innpå gulvet og raute. Da Lurvehette kom inn igjen og fikk se søsteren, skjente hun og var sint, for det de ikke hadde passet likere på henne og spurte om de syntes det var bedre, siden søsteren var blitt til en kalv.

«Men jeg får vel se å frelse henne,» sa hun.

Hun forlangte av kongen et skib som var vel rustet og fullt ferdig; men styrmann og mann-

Så satte hun ut med sleiva si, og til å jage og feie.

skap vilde hun ikke ha, hun vilde seile avsted med søsteren alene, og det måtte de tilsist la henne få lov til.

Lurvehette seilte bort og styrte like under det landet trollkjerringene bodde i, og da hun hadde kommet til bryggen, sa hun til søsteren at hun skulde bli på skibet og holde sig ganske stille der; men selv red Lurvehette på bukken op til trollkjerringslottet. Da hun kom der, var det ene salsvinduet åpent, og der så hun hodet til søsteren stod i vinduskarmen; så red hun i fullt sprang inn i svalgangen og nappet hodet og satte avsted med det. Trollkjerringene efter og vilde ta igjen hodet, og de var om henne så tykt at de yrte og krydde; men bukken puffet og stanget med hornene, og selv slo og dasket hun med sleiva, og så måtte trollkjerringflokkene gi sig. Og Lurvehette kom ned på skibet igjen, tok kalvehodet av søsteren og satte hennes eget hode på i steden, så søsteren blev til menneske som for; og så seilte hun langt, langt bort til et fremmed kongerike.

Kongen i det riket var enkemann og hadde bare en eneste sønn.

Da han fikk se det fremmede skibet, sendte han bud ned til stranden for å få vite hvor det var fra, og hvem det var som eide det; men da kongens folk kom derned, så de ikke en levende själ på skibet uten Lurvehette — hun red rundt omkring på dekket, frem og tilbake på bukken,

så hårtafsene stod om hodet på henne. Folkene fra kongsgården var rent op i under over dette synet, og spurte om det ikke var fler ombord. Å jo, hun hadde en søster med sig, sa Lurvehette. Henne vilde da folkene se, men Lurvehette sa nei; «henne får ingen se, uten kongen kommer sjøl,» sa hun, og red omkring på bukken så det dundret i dekket.

Da nå tjenerne kom tilbake til kongsgården og fortalte om det de hadde sett og hørt nedpå skibet, vilde kongen straks i veien og se henne som red på bukken. Da han kom, leide Lurvehette ut søsteren, og hun var så vakker og så ven, at kongen blev rent forgapet i henne, der han stod. Han tok dem begge med sig op på slottet, og søsteren ville han ha til dronning, men Lurvehette svarte nei, henne kunde kongen ikke få på noen måte, uten kongssønnen ville ha Lurvehette. Det kan du vite kongssønnen nødig vilde, så stygt et troll som Lurvehette var; men så lenge talte kongen og alle i kongsgården for ham, til han endelig gav sig, og lovte han skulde ta henne til dronning, men nødig gjorde han det, og sturen var han.

Så blev det laget til bryllup både med brygg og med bakst, og da alt vart ferdig, skulde de reise til kirke; men prinsen syntes det var den tyngste kirkevei han hadde reist i hele sitt liv. Først kjørte nå kongen med bruden sin; hun var så vakker og så gild, at alle folk stanset og så

Hun red rundt omkring på dekket, frem og tilbake, på bukken.

bortover veien efter henne, så lenge de kunde øine henne; bakefter kom prinsen ridende ved siden av Lurvehette, hun travet avsted på bukken med kokkesleiva i neven, og på ham var det mere likt til at han skulde fare til likferds, enn at han red i sitt eget bryllupsfolge; så sorgmodig så han ut, og ikke et ord talte han.

«Hvorfor taler du ikke?» spurte Lurvehette, da de hadde ridd et stykke.

«Hvad skal jeg tale om?» svarte prinsen.

«Du kan jo spørre hvorfor jeg ri'r på den stygge bukken,» sa Lurvehette.

«Hvorfor ri'r du på den stygge bukken?» spurte kongssønnen.

«Er det stygg bukk? Det er den gildeste hest noen vil ri' brud på,» svarte Lurvehette, og med det samme blev bukken til en hest, og det til den staseligste, kongssønnen hadde sett i sine dager.

Så red de et stykke igjen, men prinsen var like sturen og kunde ikke få frem et ord. Så spurte Lurvehette igjen, hvorfor han ikke talte, men prinsen svarte at han ikke visste hvad han skulde tale om; så sa Lurvehette: «Du kan jo spørre hvorfor jeg ri'r med denne stygge sleiva i neven.»

«Hvorfor ri'r du med den stygge sleiva?» spurte kongssønnen.

«Er det stygg sleiv? Det er den fineste solvvifte noen vil stå brud med,» sa Lurvehette, og med det samme blev sleiva til en solvvifte så blank at det skinte i den.

Så red de enda et stykke, men kongssønnen var like sturen og sa ikke et ord. Om litt spurte Lurvehette igjen hvorfor han ikke talte, og denne gangen sa hun at han skulde spørre, hvorfor hun hadde den stygge grå hetta på hodet.

«Hvorfor har du den stygge grå hetta på hodet?» spurte kongssonnen.

«Er det stygg hette? Det er jo den blankeste gullkrone noen brud vil bære,» svarte Lurvehette, og med det samme var den det.

Nå red de en lang stund igjen, og prinsen var sturen og satt der uten mål og mæle likesom før; så spurte bruden hans igjen hvorfor han ikke talte, og bad ham spørre hvorfor hun var så grå og stygg i ansiktet.

«Ja, hvorfor er du så grå og stygg i ansiktet?» spurte kongssonnen.

«Er jeg stygg? Du synes soster mi er vakker, men jeg er ti ganger vandrere,» sa bruden, og da kongssønnen så på henne, var hun så vakker, at han syntes det ikke kunde være så vakker en jomfru til i verden. Da kan det vel hende at prinsen fikk munnen på gli, og ikke lenger red og hengte med hodet.

Så drakk de bryllup både vel og lenge, og siden reiste både kongen og prinsen, hver med sin brud, til far til kongsdøtrene, og der drakk de bryllup på nytt lag, så det ingen ende vilde ta. Skynder du dig til kongsgården, så er det kanskje igjen en dråpe av bryllupsølet ennu.

Tro og Utro.

Det var en gang to brodre, den ene hette Tro og den andre Utro. Tro var ærlig og god støtt, men Utro var slem og full av løgn, så de aldri kunde lite på det han sa. Moren var enke og hadde ikke stort å leve av, og da sønnene var blitt voksne, måtte hun ha dem fra sig, så de selv kunde tjene sitt brød i verden. Hver av dem gav hun ei lita skreppe med mat, og så skulde de i veien.

Da de nå hadde gått til om kvelden, satte de sig på et vindfall i skogen og tok frem skreppene sine, for sultne var de etter å ha gått hele dagen, og så syntes de at nå skulde en matbete smake godt. «Vil du som jeg, eter vi først av skreppa di, så lenge det er noe i den, så kan vi siden ta på mi,» sa Utro. Ja det var Tro nøgd med, og så åt de; men alt det beste så Utro til å få puttet i sig, og Tro fikk bare skor-

pene, og de brente lefsestykkene og fleskesvorene, han. Om morgenens åt de igjen av maten hans Tro, og om middagen også; men så var det ikke mer i skreppa hans.

Da de så hadde gått til ut på kvelden og skulde til å få sig mat igjen, vilde Tro ete av brorens skreppe; men Utro sa nei, og mente på at den maten var hans, og at han ikke hadde mer enn han godt trengte til sjøl.

«Ja, men du fikk jo ete av skreppa mi, så lenge det var noe i den,» sa Tro.

«Ja, når du er slik en tosk og lar andre ete op for dig, kan du ha det så godt,» mente Utro; «nå kan du sitte der og sikle nå,» sa han.

«Å ja, Utro heter du og utro er du, og det har du vært all din tid også,» sa Tro.

Da Utro hørte det, slo han sig sint, røk like på broren og stakk ut begge øinene på ham. «Nå kan du se om folk er tro eller utro nå, din blindebukk,» sa han, og dermed strok han fra ham.

Tro, stakkar, han gikk nå der og trevlet sig fram midt i tykke skogen; blind og alene var han, og ikke visste han hvad han skulde ta sig til. Men så fikk han tak i et stort tykt lindetre, og så tenkte han at det fikk han klyve op i og sette sig der natten over, for villdyrene. «Når fuglene tar på å synge, så er det dag, og så får jeg vel friste å trevle mig videre fram,» tenkte han, og så klov han op i linden.

Da han hadde sittet der en stund, hørte han

det kom noen og tok til å koke og stelle nedunder treet, og straks efter kom det flere, og da de hilste på hverandre, hørte han det var bjørnen og gråbeinen, reven og haren, som kom og skulde holde jonsokleik der. De gav sig til å ete og leve godt, og da de var ferdige med det, satte de sig til å snakke sammen.

Så sa reven: «Skal vi ikke nå fortelle en liten stubb hver, mens vi sitter her?»

Jo, det syntes de andre godt om, det kunde være morosamt, sa de, og så la bjørnen i vei — for han var nå den fornemste —: «Kongen av Engeland har så dårlige oine,» sa bamsen, «han kan næsten ikke se et kvart i været; men dersom han kom op i denne linden om morgen, mens det var dugg på bladene, og han tok av duggen og smurte på oinene sine, så fikk han synet sitt igjen, så godt som han noen tid har hatt det.»

«Ja,» sa gråbeinen, «kongen av Engeland har en døvstum datter også; men visste han det jeg vet, så fant han snart på råd for henne. Ifjor da hun gikk til alters, så spytet hun ut igjen brødet, og det kom ei stor padde og slukte; men når de bare grov under gulvet, så fant de padda, hun sitter bent under knefallet, og brødet sitter i halsen på henne ennu. Når de skar op padda og tok brødet og gav kongsdatteren, så blev hun som andre folk igjen både til å høre og tale.»

«Ja, ja,» sa reven, «når kongen av Engeland visste det jeg vet, så hadde han ikke vondt for vann i kongsgården sin; under den store stei-

Og så la bjørnen i vei — for han var nå den fornemste.

nen midt i gården hans er det klareste kilde-
vann noen kan ønske sig, bare han visste å
grave der.»

«Ja,» sa haren, «kongen av Engeland har den
vakreste frukthagen i hele landet, men den bær

ikke så mye som en eplekart engang; for det ligger en svær gullkjede tre ganger rundt om hagen. Fikk han gravd op den, så blev det den gildeste hagen i hele hans rike.»

«Men nå er det langt på natta, og vi får nok gå hjem igjen nå,» sa reven, og så gikk de sin vei allesammen.

Da de hadde gått, så sovnet Tro, der han satt oppi linden; men da fuglene tok på å synge om morgenens, våknet han igjen, og så tok han dugg av bladene på treet og smurte øinene sine med; da så han likeså godt som før Utro stakk dem ut på ham.

Så gikk han like til kongen av Englands gård og bad om tjeneste, og det fikk han med en gang.

En dag kom kongen ut på gården, og da han hadde gått der ute en stund, vilde han drikke av vannposten sin, for det var hett om dagen og han var blitt tørst; men da de øste op vannet til ham, var det både gurmet og seigt og stygt. Det blev kongen rent harm over.

«Jeg tror ikke det er en mann i hele mitt rike som har så dårlig vann i gården sin, og enda må jeg lede det lang vei over berg og daler!» sa kongen.

«Ja, men når du vilde la mig få folk til å bryte op den store steinen som ligger her midt på gården, skulde du nok få både mye og godt vann,» sa Tro.

Ja, det var kongen straks ferdig til, og aldri før hadde de fått op steinen og gravd en stund, så stod vass-spruten bent i været, så klar og tykk som den skulle komme av en tønneture; og klarere vann fantes ikke i hele Engeland.

En tid efter var kongen nedpå gården igjen; så kom det en stor hauk flygende efter hønsene hans, og alle til å klappe i hendene og skrike: «Der flyger 'n! Der flyger 'n!» Kongen grep bøssa si og la til å sikte; men han kunde ikke se så langt. Så blev han rent ute av det. «Gud gi noen kunde si mig råd for øinene mine! Jeg mener snart jeg blir rent blind,» sa kongen. «Det skal nok jeg si dig,» sa Tro, og så fortalte han hvordan han hadde båret sig at; og kongen reiste da til linden, samme kvelden, det kan du nok vite, og bra blev han, bare han hadde smurt sig med duggen som lå på bladene om morgenens.

Siden den tid var det ingen kongen holdt så gjæv som han Tro; han måtte være med ham hvor han gikk og stod, både hjemme og borte.

Så var det en dag de gikk i hagen sammen.

«Jeg skjønner ikke hvordan det går til, jeg,» sa kongen; «det er ikke noen mann i Engeland som koster så mye på hagen sin som jeg, og enda kan jeg ikke få et eneste tre til å bære så mye som en kart.»

«Ja, ja,» sa Tro, «får jeg bare det som lig-

ger tre ganger rundt om hagen din, og folk til å grave det op, så skal nok hagen bære.»

Ja, det vilde kongen gjerne; Tro fikk folkene, og til å grave, og så fikk han tilsist op hele gullkjeden. Nå var Tro en grunnrik mann, mye, mye rikere end kongen sjøl, men kongen var enda vel nøgd, for nå bar hagen, så grenene hang like ned på bakken, og så sôte epler og pærer hadde aldri noen smakt.

En dag igjen gikk Tro og kongen og snakket sammen; så kom kongsdatteren gående forbi dem, og kongen blev rent sorgmodig, da han så henne.

«Er det ikke synd, at så vakker en kongsdatter som min er, skal vante mål og mæle?» sa han til Tro.

«Ja, men det er råd for det,» sa Tro.

Da kongen fikk høre det, blev han så glad at han lovte ham kongsdatteren og halve riket, der-som han kunde få henne god igjen.

Tro fikk med sig et par mann bort til kirken og grov frem padda som satt under knefallet ved alteret, skar henne op og tok ut brødet og gav kongsdatteren det — så blev hun som andre folk igjen til å tale straks på timen.

Nå skulde da Tro ha kongsdatteren, og det blev laget til bryllup, for det skulde holdes så det både kunde høres og spørres over hele riket.

Mens de så holdt på å danse i bryllupet, kom det en fattiggutt og bad om en matbete, og han var så fillete og ynklig å se på, at alle forkorset sig over ham; men Tro kjente ham igjen med en gang, og så at det var Utro, bror sin.

«Kjenner du igjen mig?» sa Tro.

«Å, hvor skulde jeg ha sett så stor en herre, jeg da?» sa Utro.

«Sett mig har du nok likevel,» sa Tro; «det var mig du stakk øinene ut på, et år idag siden. Utro heter du og utro er du, det sa jeg og det sier jeg ennu; men du er nå bror min likevel, og derfor skal du få litt mat, og så kan du gå til det lindetreet, der jeg satt ifjor. Får du så høre noe som kan gjøre din lykke, så er det dig vel unt.»

Ja, det slapp han si Utro to ganger. «Har han Tro hatt slik nytte av å sitte i lindetreet, at han er blitt konge over halve Engeland siden ifjor, så —,» tenkte han; han la i veien og kom til linden, og den kløv han op i.

Han hadde ikke sittet der lenge, så kom alle dyrne og åt og drakk og holdt jonsokleik nedunder treet igjen. Da de hadde ett fra sig, vilde reven at de skulde til å fortelle historier, og da kan det vel hende han Utro la til å lye, og det så ørene var ferdige til å dette av ham. Men bjørnen var sint han og brummet og sa: «Det har noen sladret om det vi fortalte ifjor, og derfor vil vi nå tie med det vi vet.» Og så bad dyrene godnatt og gikk fra hverandre, og Utro var like klok.

Det var for det han hette Utro og var utro, det.

En frierhistorie.

Det var en gang en gutt som skulde ut og fri. Blandt andre steder kom han også til en gård der folkene satt i bare armo'a; men da fri-

eren kom, vilde de saktens synes velstående, det kan en nok vite. — — Mannen hadde fått et nytt erme i trøia si. «Sitt ned!» sa han til frieren. «Men det er da så stovete allested!» og så gikk han og gnidde og tørket på benker og border

med det nye ermet sitt; den andre armen holdt han på ryggen.

Konen hadde fått en ny sko. Med den gikk hun og spente og sparket på allting, krakker og stoler; «her ligger så mye i veien, det er så uryddig her!» sa hun.

Så ropte de på datteren, at hun skulle komme og rydde op. Hun hadde fått ny lue; derfor satte hun hodet inn gjennem døra og nikket hit og dit. «Jeg kan da ikke være allested, jeg heller!» sa hun.

Å jo, det var velstandsfolk frieren hadde kommet til der.

Lillekort.

Det var en gang et par fattige folk; de bodde i en ussel stue, der det ikke var annet enn svarte armo'a, så de hverken hadde å bite eller brenne. Men hadde de næsten ingenting av annet, så hadde de en ren Guds velsignelse av barn, og med hvert år fikk de ett mere. Nå kunde de igjen vente sig ett. Det var mannen ikke mye glad i; han gikk støtt og grein og gav vondt fra sig, og sa at én gang syntes han det kunde være nok av de Guds gaver; og da tiden kom at konen skulde få barnet, gikk han til skogs etter ved, for han vilde ikke se den nye skrålhalsen; han fikk tidsnok høre ham, når han skrek efter mat, sa han.

Da mannen vel hadde gått, fikk konen et vaksert guttebarn, og straks han var kommet til verden, så han sig om i stuua.

«Å kjære mor,» sa han, «gi mig noen gamle klær etter brodrene mine og et par dagers niste, så vil jeg ut i verden og friste lykken. Du har barn nok likevel, ser jeg.»

«Bære mig for dig, sønn min,» sa moren, «du er altfor liten ennu; det er ingen råd.»

Men guttungen blev ved sitt, og tagg og bad, så lenge til moren måtte la ham få noen gamle filler og litt niste i et knytte, og så gikk han nokså glad og trøstig ut i verden.

Men aldri før hadde han gått, så fikk konen en gutt til; han så sig også ikring og sa: «Å kjære mor, gi mig noen gamle klær etter brødrene mine og et par dagers niste, så vil jeg ut i verden og finne igjen tvillingbror min; du har barn nok likevel du.»

«Bære mig for dig, du er altfor liten, din stakkar,» sa konen; «det er ingen råd.»

Men det hjalp ikke, guttungen tagg og bad, så lenge til han fikk noen gamle filler og et knytte med niste, og så ruslet han nokså modig ut i verden og skulde finne igjen tvillingbroren.

Da nå den yngste hadde gått en stund, fikk han se bror sin et stykke fremmenfor sig. Han ropte til ham og bad ham stanse: «Bi du,» sa han, «du legger i vei som du hadde betaling for det; men du burde ha sett den yngste bror din også, før du drog ut i verden.» Den eldste stanset da og så sig tilbake, og da nå den yngste hadde kommet etter, og hadde fortalt hvordan det hang sammen, at han kunde være bror hans, sa han videre: «Men la oss sette oss ned, og se etter hvad hu mor har gitt oss med til niste,» og det gjorde de.

Da de hadde gått et stykke, kom de til en bekk, som fløt igjennem en grønn eng, og der sa den yngste at de burde gi hverandre navn; «siden vi måtte skynde oss, så det ikke blev tid til å gjøre det hjemme, så får vi gjøre det her,» sa han.

«Hvad vil du hete da?» spurte den eldste.

«Jeg vil hete Lillekort,» svarte den andre; «enn du; hvad vil du kalles?»

«Jeg vil hete kong Lavring,» svarte den eldste.

Ja, de døpte hverandre, og så gikk de videre. Men da de hadde gått en stund, kom de til en korsvei, og der blev de enige om å skilles og ta på hver sin hånd. Det gjorde de; men aldri før hadde de gått en liten stund, så møttes de igjen; de skiltes på nytt og tok hver sin vei; men om en liten stund gikk det like ens: de møttes igjen for de visste av det, og slik gikk det også tredje gangen. Da gjorde de den avtalen at de skulle gå til hver sin kant, den ene i øst og den andre i vest.

«Men kommer du engang riktig i nød og ulykke,» sa den eldste, «så rop tre ganger på mig, så skal jeg komme og hjelpe dig; men du må ikke rope på mig, før du er i din ytterste nød!»

«Det blir vel ikke så hastig vi sees da,» sa Lillekort.

Så sa de hverandre farvel, og Lillekort gikk i øst og kong Lavring i vest.

Da nå Lillekort hadde gått en stund alene, møtte han ei gammal, gammal krokrygga kjerring, som bare hadde ett øie. Det snappet Lillekort.

«Au, au! hvor blev det av øiet mitt?» ropte kjerringa.

«Au, au!» ropte kjerringa, «hvor blev det av øiet mitt?»

«Hvad gir du mig, skal du få et øie?» sa Lillekort.

«Jeg gir dig et sverd som er slikt at det kan

vinne på en hel krigsmakt, om den var aldri så stor,» svarte kjerringa.

«Ja, kom med det,» sa Lillekort.

Kjerringa gav ham sverdet, og så fikk hun igjen øiet sitt.

Så gikk Lillekort videre, og da han hadde gått en stund, møtte han igjen ei gammal, gammal krokrygga kjerring, som bare hadde ett oie; det stjal Lillekort, før hun visste av det.

«Au, au! hvor blev det av øiet mitt?» ropte kjerringa.

«Hvad gir du mig, skal du få et oie?» sa Lillekort.

«Jeg gir dig et skib, som kan gå ferskt vann og salt vann, berg og dype daler,» svarte kjerringa.

«Ja, kom med det,» sa Lillekort.

Kjerringa gav ham et ørlite skib, som ikke var større enn at han stakk det i lomma; så fikk hun øiet sitt igjen, og de gikk hver sin vei.

Da han hadde vandret en lang stund, motte han for tredje gang ei gammal, gammal krokrygga kjerring, som bare hadde ett oie; det stjal Lillekort igjen, og da kjerringa skreik og bar sig ille og spurte hvor det hadde blitt av øiet hennes, sa Lillekort: «Hvad gir du mig, skal du få et oie?»

«Jeg gir dig den kunsten å brygge hundre lester malt i ett brygg,» sa kjerringa.

Ja, for den kunsten fikk kjerringa øiet sitt igjen, og de tok hver sin vei.

Men da Lillekort hadde gått et lite stykke, syntes han det kunde være verdt å prøve skibet. Så tok han det op av lomma og satte først én fot i det og siden den andre, og aldri før hadde han steget op i det med det ene benet, så blev skibet mye større, og da han så steg oppi med det andre, blev det så stort som skibene som går i sjøen. Så sa Lillekort: «Gå nå ferskt vann og salt vann, berg og dype daler, og stans ikke før du kommer til kongens gård!» Og straks før skibet avsted så fort som fuglen i lufta, til det kom litt nedenfor kongsgården; der stanset det. I vinduene på kongsgården hadde de stått og sett Lillekort komme seilende, og allesammen blev de så forundret, at de løp ned og skulde se hvad det var for en som kom farendes i lufta på et skib. Men mens de løp ned fra kongsgården, hadde Lillekort steget ut av skibet sitt og puttet det i lomma igjen; for straks han steg ut av det, blev det så lite som da han fikk det av den gamle kjerringa. De fra kongsgården så ikke annet enn en liten fillete gutt, som stod nedved stranden. Kongen spurte hvor han var fra, men det sa gutten at han ikke visste; ikke visste han hvordan han hadde kommet der heller; men han bad så inderlig vakkert om å få tjeneste på kongsgården; var det ikke annet å gjøre for ham, kunde han bære ved og vann for kokkejenta, sa han; og det skulde han da få lov til.

Da Lillekort kom op på kongsgården, så han at alt var klædd med svart der, utvendig og innvendig, både veger og tak; han spurte da kokkejenta hvad det skulde være til. «Jo, det skal jeg si dig,» svarte hun; «kongsdatteren er for lang tid siden bortlovt til tre troll, og næste torsdagskveld skal det ene komme og hente henne. Ridder Rød har nok sagt sig god for å frelse henne, men tro om han er kar til det; og så kan du vel vite at her er sorg og stor.»

Da torsdagskvelden kom, fulgte Ridder Rød prinsessen ned til stranden — for der skulde hun møte trollet; og så skulde han da bli der nede og passe på henne; men han gjorde nok ikke trollet stor skaden, skal jeg tro, for aldri så snart hadde prinsessen satt sig på strandkanten, for Ridder Rød kløv op i et stort tre som stod der, og gjemte sig det beste han kunde mellem grenene. Prinsessen gråt og bad så hjertelig at han ikke måtte gå fra henne; men Ridder Rød brydde sig ikke om det han: «Det er bedre at én mister livet enn to,» sa Ridder Rød.

Imens bad Lillekort kokkejenta så vakkert om han kunde få lov å gå ned til stranden litt.

«Å, hvad vil du der da?» sa kokkejenta, «du har ikke noe der å gjøre.»

«Å jo, kjære vene, la mig få gå,» sa Lillekort; «jeg vil så gjerne ned dit og more mig litt med de andre guttene, jeg også.»

«Ja ja, gå da,» sa kokkejenta, «men la mig

•Det er bedre én mister livet enn to,» sa Ridder Rød.

se du ikke blir der lenger enn til kveldsgryta skal henges på og steika skal settes på spett; og ta så med dig et dyktig fange ved herinn på kjøkkenet igjen.»

Ja, det lovte Lillekort, og løp ned til stranden.

Med det samme han kom dit kongsdatteren satt, kom trollet farende, så det suste og bruste om det; det var så stort og digert at det var følt, og fem hoder hadde det.

«Ild!» skrek trollet.

«Ild igjen!» sa Lillekort.

«Kan du fekte?» ropte trollet.

«Kan jeg ikke, så kan jeg lære,» sa Lillekort.

Så slo trollet etter ham med en stor tykk jernstang han hadde i neven, så jordspruten stod fem alen til værs.

«Tvi!» sa Lillekort, «det var noe, også det! Nå skal du se et hugg av mig!»

Så grep han sverdet han hadde fått av den gamle krokryggete kjerringa, og hugg til trollet, så alle fem hodene føk bort over sanden.

Da prinsessen så hun var frelst, var hun så glad at hun ikke visste hvordan hun skulle bære sig at; hun både hoppet og danset. «Sov nå en liten stund på fanget mitt,» sa hun til Lillekort, og mens han lå der, drog hun en gullklædning på ham.

Men nå varte det ikke lenge før Ridder Rød krabbet ned igjen av treet, da han så det ikke

mere var noen fare på ferde. Kongsdatteren truet han så lenge, til hun måtte love at hun skulde fortelle han hadde frelst henne; for hvis hun ikke sa det, så vilde han ta livet av henne. Så tok han lungen og tungen ut av trollet og la i lommetorklæ sitt, og leide så prinsessen tilbake til kongsgården; og var det ikke blitt gjort ære på ham før, så blev det da nå. Kongen visste ikke hvad han skulde finne på til heder for ham, og alltid satt han på hoire siden av kongen ved bordet.

Lillekort han gikk først ut på trollskibet og tok med sig en hel mengde gull- og solvgjorder og andre gilde ting, og så piltet han tilbake til kongsgården. Da kokkejenta fikk se alt gullet og sølvet, blev hun rent følen og spurte: «Men kjære vene dig Lillekort, hvor har du fått alt dette fra?» for hun var nok redd han ikke skulde ha fått det på riktig måte. «Å,» svarte Lillekort, «jeg var hjemme litt, og der hadde disse gjordene falt av noen spann, og så tok jeg dem med til dig, jeg.» Ja, da kokkejenta hørte de var til henne, spurte hun ikke videre om den ting; hun takket Lillekort, og alt var godt og vel igjen.

Den andre torsdagskvelden gikk det like ens. Alle var i sorg og stor; men Ridder Rød sa, at hadde han kunnet frelse kongsdatteren fra ett troll, så kunde han alltid frelse henne fra ett til, og leide henne ned til stranden. Men han

gjorde nok ikke det trollet stor skaden heller han; for da tiden kom at de kunde vente trollet, sa han likesom siste gang: «Det er bedre én mister livet enn to,» og klov så op i treet igjen.

Lillekort bad denne gangen også om lov til å gå ned til stranden litt.

«Å, hvad skal du der!» sa kokkejenta.

«Jo, kjære, la mig gå,» sa Lillekort, «jeg vilde så gjerne ned og more mig litt med de andre guttene.»

Ja, han skulde da få lov til å gå; men det måtte han først love, at han skulde være tilbake til steika skulde vendes, og da skulde han ha med sig et stort vedfange.

Aldri før var Lillekort nedved stranden, så kom trollet farende, så det suste og bruste om det; det var én gang til så stort som det andre trollet, og ti hoder hadde det.

«Ild!» skrek trollet.

«Ild igjen!» sa Lillekort.

«Kan du fekte?» ropte trollet.

«Kan jeg ikke, så kan jeg lære!» sa Lillekort.

Så slo trollet efter ham med jernstangen sin — den var enda større enn den det første trollet hadde —, så jordspruten stod ti alen til værs.

«Tvi!» sa Lillekort, «det var noe, også det! Nå skal du få se et hugg av mig!»

Så grep han sverdet og hugg til trollet, så alle ti hodene danset bort over sanden.

«Ild,» skrek trollet. — — «Ild igjen!» sa Lillekort.

Så sa kongsdatteren til ham igjen: «Sov en liten stund på fanget mitt,» og mens Lillekort lå der, drog hun en sølvklædning på ham.

Så snart Ridder Rød merket at det ikke var noen fare på ferde lenger, krabbet han ned av treet, og truet prinsessen så lenge, til hun igjen måtte love å si, at det var han som hadde frelst henne; så tok han tungen og lungen av trollet og la i lommetørklæ sitt, og leide kongsdatteren tilbake til slottet. Her blev det fryd og glede, det kan en nok vite, og kongen visste slett ikke hvordan han skulde bære sig at med å vise Ridder Rød ære og heder nok.

Men Lillekort tok med sig et fange med gull og solvgjorder og slikt fra trollskibet han. Da han kom tilbake til kongsgården, slo kokkejenta hendene ihop og forundret sig over, hvor han hadde fått alt det gullet og sølvet fra; men Lillekort svarte han hadde vært hjemom litt, og at det var gjorder som hadde falt av noen spenn; dem hadde han tatt med sig til kokkejenta, sa han.

Da den tredje torsdagskvelden kom, gikk det akkurat like ens som de to første gangene: hele kongsgården var kledd med svart, og alle var i sorg og sut, men Ridder Rød sa, han syntes ikke de hadde så mye å være redde for; hadde han frelst kongsdatteren fra to troll, så kunde han vel frelse henne fra det tredje også. Han leide henne da ned til stranden; men da det led mot

den tiden trollet skulde komme, kløv han op i treet og gjemte sig igjen. Prinsessen gråt og bad ham stane, men det hjalp ikke; han blev ved det gamle: «Det er bedre én mister livet enn to,» sa Ridder Rød.

Den kvelden bad også Lillekort om lov til å gå ned til stranden. «Å, hvad skal du der!» svarte kokkejenta. Men så lenge bad han, til han endelig fikk lov å gå; men det måtte han love, at han skulde være tilbake i kjøkkenet igjen når steika skulde vendes.

Aldri så snart hadde han kommet ned til stranden, så kom trollet så det suste og bruste om det; det var mye, mye større enn noen av de andre, og femten hoder hadde det.

«Ild!» ropte trollet.

«Ild igjen!» sa Lillekort.

«Kan du fekte!» skrek trollet.

«Kan jeg ikke, så kan jeg lære,» sa Lillekort.

«Jeg skal lære dig!» skrek trollet, og slo etter ham med jernstangen sin, så jordspruten stod femten alen til værs.

«Tvi!» sa Lillekort, «det var noe, også det! Nå skal du se et hugg av mig!»

Med det samme grep han sverdet og hugg til trollet, så alle femten hodene ^{*} danset bort over sanden.

Da var prinsessen frelst, og hun både takket og velsignet Lillekort, for det han hadde berget henne. «Sov nå en liten stund på fanget mitt,»

sa hun, og mens han lå der, drog hun på ham en messingklædning.

«Men hvordan skal vi nå få åpenbart, at det er du som har frelst mig?» sa kongsdatteren.

«Det skal jeg nok si dig,» svarte Lillekort. «Når nå Ridder Rød har leid dig hjem igjen, og gir sig ut for den som har frelst dig, så vet du han skal ha dig og halve riket. Men når de så om bryllupsdagen spør dig hvem du vil ha til å skjenke i skålene for dig, skal du si: «Jeg vil ha den vesle gutten som er i kjøkkenet og bær ved og vann for kokkejenta.» Med det samme jeg da skjenker i, spilder jeg en dråpe på tallerkenen hans, men ingen på din, og så blir han sint og slår mig, og det holder vi begge på med tre ganger. Men den tredje gangen skal du si: «Skam få dig, som slår min hjertenskjær! Han har frelst mig, og han vil jeg ha!»»

Så sprang Lillekort tilbake til kongsgården, likesom de andre gangene; men først var han ute på trollskibet som snarest, og tok en hel bråte gull og solv og andre kostelige ting, og av det gav han igjen kokka et helt fange gull- og sølv-gjorder.

Aldri så snart så Ridder Rød at all fare var over, før han krabbet ned av treet, og truet kongsdatteren, til hun måtte love hun skulde si, at han hadde frelst henne. Så leide han henne tilbake til kongsgården, og var det ikke gjort ære

nok på ham før, så blev det da nå: kongen tenkte ikke på annet, enn hvordan han skulde hedre ham som hadde frelst datter hans fra de tre trollene; det var greit at han skulde ha både henne og halve riket, sa han.

Men på bryllupsdagen bad prinsessen, at hun måtte få den vesle gutten som var i kjøkkenet og bar ved og vann for kokkejenta, til å skjenke i skålene ved brudebordet. «Å hvad vil du med den svarte fillegutten her inne?» sa Ridder Rød; men prinsessen sa at han ville hun ha til å skjenke og ingen annen, og endelig fikk hun da lov; og så gikk alt slik som det var avtalt mellom Lillekort og kongsdatteren: han spilte en dråpe på tallerkenen til Ridder Rød, men ingen på hennes, og hver gang blev Ridder Rød sint og slo til ham. Ved det første slaget falt filleklaedningen av Lillekort, som han hadde på i kjøkkenet, og ved det andre slaget falt messingklædningen, og ved det tredje sølvklædningen, så stod han der i gullklædningen, så blank og gild at det lyste av ham.

Da sa kongsdatteren: «Skam få dig, som slår min hjertenskjær! Han har frelst mig, og ham vil jeg ha!»

Ridder Rød svor og bante på at han hadde frelst henne; men så sa kongen: «Den som har frelst datter mi, har vel noe å vise for sig.» Ja, Ridder Rød løp straks avsted efter tørklæ sitt, med lunger og tunger i, og Lillekort hentet alt

det gull og sòlv og alt det gilde han hadde tatt ut av trollskibet; så la de hver sitt frem for kongen. «Den som har så dyre ting av gull og sòlv og edelstener,» sa kongen, «han må ha drept trollet; for slikt er ikke å få hos nogen annen;» og så blev Ridder Rød kastet i ormegården, og Lillekort skulde få prinsessen og halve riket.

En dag gikk kongen og Lillekort og spaserte; så spurte Lillekort kongen om han ikke hadde hatt flere barn.

«Jo,» sa kongen, «jeg har hatt en datter til; men henne har trollet tatt, for det var ikke noen som kunde frelse henne. Nå skal du ha den ene datter mi; men kan du frelse den trollet har tatt med, skal du gjerne få henne og det andre halve riket også.»

«Jeg får vel friste,» sa Lillekort; «men jeg må ha en jernkjetting som er fem hundre alen lang, og så vil jeg ha fem hundre mann, og niste til dem for femten uker; for jeg vil langt til sjøs,» sa han.

Ja, det skulde han nok få; men kongen var redd, han ikke hadde så stort skib at det kunde bære det altsammen.

«Jeg har skib sjøl,» sa Lillekort, og tok det han hadde fått av den gamle kjerringa, op av lomma.

Kongen lo av ham, og tenkte det ikke var annet enn spøk; men Lillekort bad bare om det

han hadde forlangt, så skulde nok kongen få se.

De kom da med altsammen, og Lillekort bad de skulde legge kjettingen i skibet først; men det var ingen som kunde orke å løfte den, og mange kunde ikke få rum omkring det ørvesle skibet på én gang. Så tok Lillekort selv i kjettingen i den ene enden og la nogen lenker op i skibet, og efter som han kastet kjettingen oppi, blev skibet større og større, og tilsist var det så stort, at både kjettingen og de fem hundre mann og nista og Lillekort hadde godt rum. «Gå nå ferskt vann og salt vann, berg og dype daler, og stans ikke før du kommer der kongens datter er,» sa Lillekort til skibet; og straks før det avsted så det pep og hvinte om dem, både over land og vann.

Da de hadde seilt slik langt, langt bort, stanset skibet midt utpå havet. «Ja, nå er vi kommet her,» sa Lillekort; «men en annen sak er det, hvordan vi kommer herfra igjen.»

Så tok han jernkjettingen og slo den ene enden om livet på sig. «Nå må jeg til bunns,» sa han, «men når jeg drar sterkt i kjettingen og vil op igjen, må dere heise alle som én mann, ellers er det ikke mer å tenke på liv for dere enn for mig,» og dermed hoppet han til havs, så gule pulderen stod om ham. Han sank og han sank, og endelig kom han til bunns. Der så han et stort berg med en dør på, og det gikk

TK

«Gå nå ferskt vann og salt vann, berg og dype daler!»

han inn i. Da han hadde kommet inn, fant han den andre kongsdatteren; hun satt og sydde; men da hun så Lillekort, slo hun hendene sammen. «Å, gudskjelov!» ropte hun, «nå har jeg ikke sett kristen mann siden jeg her kom.»

«Ja jeg kommer efter dig, jeg,» sa Lillekort.

«Å, mig får du nok ikke,» sa kongsdatteren, «det nytter aldri å tenke på det; får trollet se dig, tar han livet av dig.»

«Det var vel du talte om han,» sa Lillekort; «hvor er han henne? Det kunde være morosamt å få se han.»

Så fortalte kongsdatteren at trollet var ute og skulde se å få fatt på en som kunde brygge hundre lester malt i ett brygg; for det skulde være gjestebud hos trollet, og da forslo ikke mindre.

«Det kan jeg gjøre,» sa Lillekort.

«Ja, bare nå ikke trollet var så hastig til sinns, så jeg kunde få fortalt ham det,» svarte kongsdatteren; «men han er så bråsint, at han river dig i stykker med det samme han kommer inn, er jeg redd. Men jeg får vel friste å finne på noe. Nå kan du gjemme dig i koven her, så får vi se hvordan det går.»

Ja, Lillekort gjorde så, og aldri før hadde han krøpt inn i koven og gjemt sig, så kom trollet.

«Huff! her lukter så kristenmanns blod,» sa trollet.

«Ja, det floi en fugl over taket med kristen-

manns ben i nebbet, og det slapp den ned gjennem pipa,» svarte kongsdatteren; «jeg skyndte mig nok med å få det bort; men det er vel det det lukter av, likevel.»

«Ja, det er vel det,» sa trollet.

Så spurte kongsdatteren om han hadde fått fatt på noen som kunde brygge hundre lester malt i ett brygg.

«Nei, det er ingen som kan det,» sa trollet.

«For en liten stund siden var det én inne her som sa han kunde det,» sa kongsdatteren.

«Du er nå alltid så klok du,» svarte trollet; «hvorfor lot du ham gå da? Du visste jo jeg vilde ha fatt på en slik en.»

«Å, jeg lot ham nok ikke gå heller jeg,» sa kongsdatteren, «men far er så hastig til sinns, og så gjemte jeg ham i koven; om far ikke skulde ha fått noen, så er han nok her.»

«La ham komme inn,» sa trollet.

Da Lillekort kom, spurte trollet om det var sant at han kunde brygge hundre lester malt i ett brygg.

«Ja,» sa Lillekort.

«Det var vel jeg fikk fatt på dig,» sa trollet. «Lag dig nå straks til; men bære dig, brygger du ikke ølet sterkt.»

«Å, det skal nok få smak,» sa Lillekort, og gav sig i lag med bryggingen. «Men jeg må ha flere troll til å bære bryggelåg,» sa Lillekort; «de jeg har fått, orker ikke stort.»

Ja, han fikk flere, så mange at det krydde, og så gikk det med bryggingen.

Da nu vørteren var ferdig, skulde de smake allesammen, forstår sig, først trollet sjøl og siden de andre; men Lillekort hadde brygget vørteren så sterk at de falt døde som fluer, etter som de drakk av den. Tilsist var det ingen andre igjen enn ei gammal ussel kjerring, som lå bak ovnen. «Å stakkar!» sa Lillekort, «du får da smake vørteren du med!» og så gikk han bort og skrapte rundt bunnen på bryggekaret med kollen, og gav henne; så var han kvitt dem alle ihop.

Som han nå stod der og så sig om, fikk han øie på en stor kiste; den tok Lillekort og la full med gull og sølv, bandt så kjettingen om sig og kongsdatteren og kisten, og rykket til av alle krefter; så drog mannskapet dem op i god behold.

Da Lillekort vel hadde kommet ombord igjen, sa han: «Gå nå salt vann og ferskt vann, berg og dype daler, og stans ikke før du kommer ved kongens gård,» og straks før skibet avsted, så gule fossen stod om det. Da de på kongsgården så skibet, var de ikke sene til å møte med sang og spill, og tok imot dem, men gladest av alle var kongen, som nå hadde fått igjen den andre datter si også.

Men den som ikke var vel til mote, det var Lillekort; for begge kongsdøtrene vilde ha ham, og han ville ikke ha noen annen enn den han

først hadde frelst — det var den yngste det. Derfor gikk han titt og ofte og tenkte på, hvordan han skulde bære sig at for å få henne, for den andre vilde han også nødig gjøre imot. En dag han gikk og tenkte hit og dit på dette, falt det ham inn, at bare han nå hadde bror sin hos sig, kong Lavring, som var så lik ham at ingen kunde skjelne dem fra hinannen, så kunde han få den andre kongsdatteren og det halve riket, for selv syntes han at han hadde nok med den ene halvdelen. Aldri før hadde han kommet på det, så gikk han utenfor slottet og ropte på kong Lavring. Nei, det kom ingen. Så ropte han én gang til og litt høiere, men nei, det kom enda ingen. Så ropte Lillekort tredje gangen, og det av alle krefter, og så stod broren der.

«Jeg sa du ikke skulde rope på mig, uten du var i din ytterste nød,» sa han til Lillekort, «og her er jo ikke en mygg som kan gjøre dig noe.»

Dermed dasket han til ham så Lillekort rullet bortover bakken.

«Å skam få dig at du slår!» sa Lillekort; «først har jeg vunnet den ene kongsdatteren og det halve riket, og så den andre kongsdatteren og det andre halve riket, og nå tenkte jeg å gi dig den ene kongsdatteren og halvdelen av kongeriket med mig — synes du det er rimelig å fare frem slik?»

Da kong Lavring hørte det, bad han bror sin om forlæstelse, og de blev straks gode venner og vel forlukt igjen.

«Nå vet du,» sa Lillekort, «at vi er så like at ingen kan kjenne den ene av oss fra den andre; bytt nå klær med mig og gå op på slottet, så tror kongsdøtrene det er jeg som kommer; den som da først kysser dig, skal du ha, så tar jeg den andre;» for han visste at den eldste kongsdatteren var den sterkeste, og så kunde han vel skjonne hvordan det vilde gå.

Det var kong Lavring straks villig til; han byttet klær med broren og gikk op på slottet. Da han kom inn på rummet til kongsdøtrene, trodde de det var Lillekort, og begge sprang på timen imot ham, men den eldste, som var størst og sterkest, skubbet søsteren til side og tok kong Lavring om halsen og kysset ham; og så fikk da han henne, og Lillekort den yngste kongsdatteren. Da kan det vel hende det blev bryllup, og det så det hørtes og spurtes over sju kongeriker.

Buskebrura.

Det var en gang en enkemann som hadde en sonn og en datter etter den første konen sin. Begge var de snilde barn, og begge holdt de hjertelig av hverandre.

Om en tid giftet mannen sig igjen. Da fikk han en enke, som hadde en datter etter den første mannen; hun var både stygg og slem, og det var moren også. Fra den stund den nye konen kom i huset, var det ikke fred å få for mannbarna i noen ro eller krok, og så tenkte gutten det var best å dra ut i verden og prove å tjene sitt brod selv. Da han hadde gått en tid, kom han til kongsgården; der fikk han tjeneste hos stallmesteren, og hev og hendig var han, så hestene han stelte, var så feite og blanke at det skinte i dem.

Men sosteren som var igjen hjemme, hadde det verre enn vondt. Både stemoren og kjer-ringdatteren var efter henne, hvor hun gikk og stod, og skjelte og smelte, og aldri hadde hun en times fred; alt det tyngste arbeidet måtte hun

gjøre, vondord fikk hun seint og tidlig, og lite mat til.

En dag hadde de sendt henne til bekken efter vann. Så kom det et stygt fælt hode op over vass-skorpa.

«Vask mig du!» sa hodet.

«Ja, jeg skal gjerne vaske dig,» sa manndatteren, og tok på å gni og vaske det stygge ansiktet; men et fælt arbeide syntes hun det var.

Da hun vel hadde gjort det, kom det et annet hode op i vass-skorpa, det var enda fælere.

«Børst mig du!» sa hodet.

«Ja, jeg skal gjerne børste dig,» sa jenta, og gav sig i kast med hårtustene, men noe morosamt arbeide kan du nok vite det ikke var.

Da hun hadde gjort fra sig det, kom det et enda fælere og styggere hode op i vass-skorpa.

«Kyss mig du!» sa hodet.

«Ja, jeg skal kysse dig,» sa manndatteren, og det gjorde hun også; men hun syntes det var det verste arbeidet hun hadde gjort i sitt liv.

Så snakket det ene hodet til det andre, og de spurte hverandre hvad de skulde gjøre med den som var så godvis.

«At hun blir den fineste jente som til er, og så hvitlett som den lyse dag,» sa det første hodet.

«At der drysser gull av håret hver gang hun borster sig,» sa det andre.

«At det faller gull av munnen hver gang hun taler,» sa det tredje hodet.

Da nå manndatteren kom hjem så vakker og lyslett som dagen, blev stemoren og datteren hennes enda argere, og verre enda blev det da hun talte, og de så det falt gullpenger av munnen hennes. Stemoren blev så flygende gal, at hun jagde manndatteren til grisehuset, der skulde hun

være med gullstasen sin, men inn i stua fikk hun ikke lov å sette sin fot.

Det varte nå heller ikke lenge før moren vilde ha rettedatteren til bekken efter vann. Da hun kom der med böttene sine, kom det første hode op i vass-skorpa.

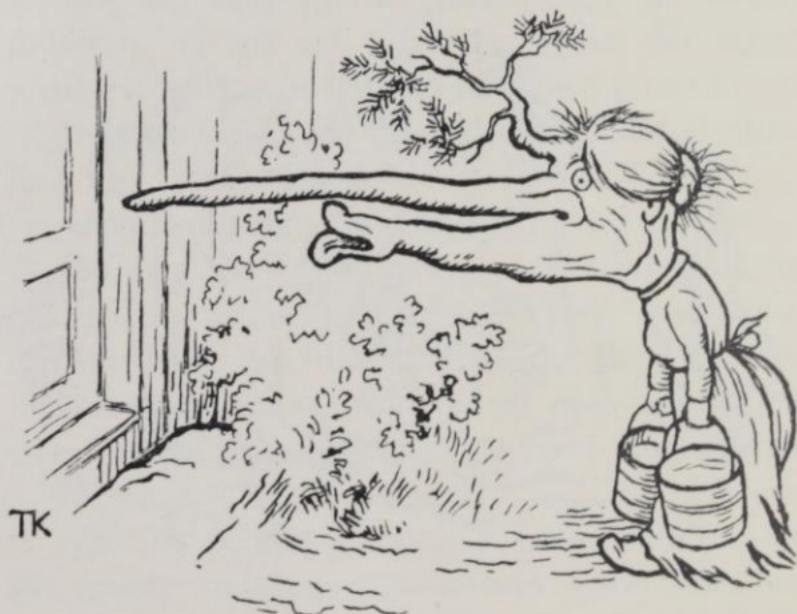
«Vask mig du!» sa det.

«Rakkeren vaske dig!» svarte rettedatteren.

Så kom det andre op.

«Borst mig du!» sa hodet.

«Rakkeren borste dig!» sa rettedatteren.
 Så det til bunns, og det tredje hodet op.
 «Kyss mig du!» sa hodet.
 «Rakkeren kysse dig, din muletrut!» sa jenta.
 Så snakket hodene igjen til hverandre, og
 spurte hvad de skulde gjøre ved den som var

Da hun kom hjem, ropte hun inn: «Lukk op!» sa hun.

så vrangvis; og så blev de samrådd om at hun skulde ha fire alens nese og tre alens trut og ei tollbuske midt i skallen, og hver gang hun snakket, skulde det falle aske ut av munnen på henne.

Da hun kom hjem til stuedora med vasshöttene, ropte hun inn til moren: «Lukk op!» sa hun.

«Lukk op sjøl, rettedatter mi!» sa moren.

«Jeg når ikke fram for nesa!» sa datteren.

Da moren kom ut og fikk se henne, kan en nok vite hvordan hun blev til mote, og hvordan hun skreik og bar sig; men nesa og truten blev ikke mindre for det.

Bror til manndatteren som tjente i kongsgården, hadde tegnet av sosteren; det skilderiet hadde han med sig, og hver morgen og aften lå han på kne foran skilderiet og bad til vor Herre for sosteren, så glad var han i henne. De andre stallguttene hadde hort dette; så kikket de gjennem nøkkelhullet inn i kammerset hans, og så at han lå på kne for et skilderier. Så satte de ut at gutten hver morgen og aften lå og bad til et avgudsbillede han hadde, og til sist gikk de til kongen, og bad han skulde kike gjennem nøkkelhullet inn til gutten, så skulde han få se. Kongen vilde ikke tro det; men langt om lenge fikk de ham overtalt, og han lurte sig på tærne bort til døren og kiket. Jo, han så gutten ligge på kne, og billedet hang på veggen, og hendene hadde han kneppt ihop.

«Lukk op!» ropte kongen.

Men gutten hørte ikke.

Så ropte kongen andre gangen; men gutten bad så hjertelig at han ikke hørte det enda.

«Lukk op, sier jeg!» ropte kongen igjen, «det er jeg som vil inn.»

Ja, så sprang gutten til døren og læste op,

og i skyndingen glemte han å gjemme skilderiet. Da kongen kom inn og fikk se det, blev han stående som fjetret, og kunde ikke røre sig av flekken, så vakkert syntes han billedet var.

«Så vakkert et kvinnfolk finnes ikke i verden,» sa kongen.

Men gutten fortalte at det var søster hans, som han hadde tegnet av, og var hun ikke vakrere, så var hun slett ikke styggere, sa han.

«Ja, er hun så vakker, så vil jeg ha henne til dronning,» sa kongen, og befalte gutten at han skulde reise hjem efter henne på flygende timen, og endelig ikke være lenge om veien. Gutten lovte han skulde skynde sig alt han kunde, og reiste avsted fra kongsgården.

Da broren kom hjem og skulde hente søster si, ville stedmoren og rettedatteren hennes også være med. De reiste da allesammen, og manddatteren hadde med sig et skrin, som hun hadde gullet sitt i, og en hund som hette Lille Kaværn; de to tingene var hele morsarven hennes. Da de hadde reist en stund, skulde de oversjøen, og broren satte sig bak ved roret, og moren og begge stesostrene satt fremme i båten, og så seilte de både langt og lenge.

Om en tid kunde de se en strand. «Der dere ser den hvite stranden, skal vi i land,» sa broren og pekte utover sjøen.

«Hvad er det bror min sier?» spurte manddatteren.

«Han sier du skal kaste skrinet ditt uti,» sa stemoren.

«Ja, når min bror sier det, får jeg vel gjøre det,» sa manndatteren, og så kastet hun skrinet.

Da de nå hadde seilt en stund igjen, pekte broren igjen utover sjøen. «Der ser dere slottet vi skal til,» sa han.

«Hvad er det bror min sier?» spurte manndatteren.

«Nå sier han du skal kaste hunden din på sjøen,» svarte stemoren.

Manndatteren gråt og var ille ved, for Lille Kaværn var det kjæreste hun hadde i verden, men endelig kastet hun den overbord.

«Når min bror sier det, får jeg vel gjøre det; men Gud skal vite hvor nødig jeg kaster dig ut, Lille Kaværn!» sa hun.

Så seilte de et godt stykke igjen.

«Der ser du kongen kommer for å ta imot dig,» sa broren og pekte imot stranden.

«Hvad er det bror min sier?» spurte søsteren igjen.

«Nå sier han du skal skynde dig og kaste dig selv uti,» svarte stemoren.

Hun bar sig ille og gråt; men når bror hennes sa det, syntes hun, hun måtte gjøre det, og så hoppet hun i sjøen.

Da de nå kom til kongsgården, og kongen fikk se den føle brura med fire alens nese og tre alens trut og ei buske midt i skallen, blev han rent

fælen; men bryllupet var ferdig, både med brygg og med bakst, og bryllupsfolkene satt og ventet og så måtte kongen ta henne, slik hun var. Men vond og vill var han, det kan ikke noen fortenke ham i, og derfor lot han gutten kaste i ormegården.

Første torsdagskvelden etter kom det en vacker jomfru inn på kjøkkenet i kongsgården, og bad kokkejenta som lå der, så vakkert om å få låne en børste. Det fikk hun, og så børstet hun håret sitt så gullet dryppet. En liten hund fulgte med henne, og til den sa hun: «Gå ut, Lille Kaværn, og se om det snart er dagen!» Det sa hun tre ganger, og den tredje gangen hun sendte ut hunden, var det ved de tider det tok til å gråne. Da måtte hun bort, men med det samme hun gikk sa hun:

«Hutt! du stygge buskebrur,
som skal ligge i kongens arm!
Jeg i grus og sand,
og min bror i ormegården, foruten gråt!»

«Nå kommer jeg igjen to ganger til, og så aldri mer,» sa hun.

Om morgenen fortalte kokkejenta det hun hadde sett og hørt, og så sa kongen at næste torsdagskvelden vilde han selv våke i kjøkkenet og se om det var sant, og da det vel hadde tatt til å mørkne, så kom han ut i kjøkkenet til jenta. Men alt han gned øinene og prøvde å holde sig

«Nå kommer jeg igjen én gang, og så aldri mer,» sa hun.

våken, så hjalp det ikke; for buskebrura tralle og sang, så oinene hans seg ihop, og da den vakre jomfruen kom, sov han så han snorket. Likesom første gangen fikk hun lånt en børste og børstet håret sitt med den så gullet dryppet, og så sendte hun ut hunden tre ganger, og da det lysnet gikk hun. Med det samme hun gikk, sa hun de samme ordene som gangen før:

«Hutt! du stygge buskebrur,
som skal ligge i kongens arm!
Jeg i grus og sand,
og min bror i ormegården, foruten gråt!»

«Nå kommer jeg igjen én gang, og så aldri mer,» sa hun.

Den tredje torsdagskvelden vilde kongen våke igjen. Da satte han to mann til å holde sig, en under hver arm, de skulde riste ham og nappe i ham hver gang han vilde til å sovne, og to mann satte han til vakt over buskebrura. Men da det led utpå kvelden, tok buskebrura igjen på å tralle og synge, så oinene hans holdt på å lukke sig, og hodet hang ned til den ene siden. Så kom den vakre jomfruen og fikk børsten og børstet håret sitt så gullet dryppet, og så sendte hun ut Lille Kaværn, for å se om det snart var dagen, og det gjorde hun tre ganger. Tredje gangen tok det til å lysne, da sa hun:

«Hutt! du stygge buskebrur,
som skal ligge i kongens arm!
Jeg i grus og sand,
og min bror i ormegården, foruten gråt!»

«Nå kommer jeg aldri igjen mere,» sa hun, og så vilde hun gå. Men de to mann som holdt kongen under armene, grep over hendene hans og klemte kniven inn i neven på ham, og så fikk han skåret henne i veslefingeren, så mye at hun blev blodvekkt.

Da var rette bruden frelst, og kongen våknet; hun fortalte ham hvordan alt hadde gått til, og hvordan stemoren og kjerringdatteren hadde sveket henne. Straks blev bror hennes tatt ut av ormegården — ham hadde ormene ikke gjort minste skade — og stemoren og rettedatteren hennes blev kastet der ned i steden. Men ingen kan si så glad kongen var, da han blev av med den stygge buskebrura, og fikk igjen en dronning som var så vakker og lys som selve dagen. Nå blev det rette bryllupet gjort, og det så det blev hørt og spurt over sju kongeriket; kongen og bruden hans kjørte til kirke, og Lille Kaværn satt også i vognen. Da vielsen var over, kjørte de hjem igjen, men siden var ikke jeg med dem lenger.

Hanen og høna i nøtteskogen.

Hanen og høna gikk engang i nøtteskogen og skulde plukke nøtter.

Så fikk høna et nøtteskall i halsen og lå og flakset i vingene. Hanen skulde etter vann til henne; så lop han til olla og sa: «Kjære mi olle, gi mig vann; vann gir jeg tappa, høna mi, som ligger og dras med doden i nøtteskogen.»

Olla svarte: «Du får ikke vann av mig, for jeg får lauv av dig.»

Så lop hanen til linden: «Kjære min lind, gi mig lauv; lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, høna mi, som ligger og dras med doden i nøtteskogen.»

«Du får ikke lauv av mig, for jeg får røde gullband av dig,» svarte linden.

Så lop hanen til jomfru Maria: «Kjære mi jomfru Maria, gi mig røde gullband; røde gullband

gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, höna mi, som ligger og dras med döden i nötteskogen.»

«Du får ikke røde gullband av mig, før jeg får skor av dig,» svarte jomfru Maria.

Så løp hanen til skomakeren: «Kjære min skomaker, gi mig skor; skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, höna mi, som ligger og dras med döden i nötteskogen.»

«Du får ikke skor av mig, for jeg får bust av dig,» svarte skomakeren.

Så løp hanen til purka: «Kjære mi purke, gi mig bust; bust gir jeg skomakeren, skomakeren gir mig skor, skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, höna mi, som ligger og dras med döden i nötteskogen.»

«Du får ikke bust av mig, for jeg får korn av dig,» svarte purka.

Så løp hanen til treskemannen: «Kjære min treskemann, gi mig korn; korn gir jeg purka, purka gir mig bust, bust gir jeg skomakeren, skomakeren gir mig skor, skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, höna mi, som ligger og dras med döden i nötteskogen.»

«Du får ikke korn av mig, før jeg får lefse av dig,» svarte treskemannen.

Så løp hanén til bakstekjerringa: «Kjære mi bakstekjerring, gi mig lefse; lefse gir jeg treskemannen, treskemannen gir mig korn, korn gir jeg purka, purka gir mig bust, bust gir jeg skomakeren, skomakeren gir mig skor, skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tuppa, høna mi, som ligger og dras med døden i nøtteskogen.»

«Du får ikke lefse av mig, før jeg får ved av dig,» svarte bakstekjerringa.

Så løp hanen til vedhuggeren: «Kjære min vedhugger, gi mig ved; ved gir jeg bakstekjerringa, bakstekjerringa gir mig lefse, lefse gir jeg treskemannen, treskemannen gir mig korn, korn gir jeg purka, purka gir mig bust, bust gir jeg skomakeren, skomakeren gir mig skor, skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tuppa, høna mi, som ligger og dras med døden i nøtteskogen.»

«Du får ikke ved av mig, for jeg får øks av dig,» sa vedhuggeren.

Så løp hanen til smeden: «Kjære min smed, gi mig øks; øks gir jeg vedhuggeren, vedhuggeren gir mig ved, ved gir jeg bakstekjerringa,

bakstekjerringa gir mig lefse, lefse gir jeg treskemannen, treskemannen gir mig korn, korn gir jeg purka, purka gir mig bust, bust gir jeg skomakeren, skomakeren gir mig skor, skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, höna mi, som ligger for døden i nøtteskogen.»

«Du får ikke øks av mig, før jeg får kull av dig,» sa smeden.

Så løp hanen til kullbrenneren: «Kjære min kullbrenner, gi mig kull; kull gir jeg smeden, smeden gir mig øks, øks gir jeg vedhuggeren, vedhuggeren gir mig ved, ved gir jeg bakstekjerringa, bakstekjerringa gir mig lefse, lefse gir jeg treskemannen, treskemannen gir mig korn, korn gir jeg purka, purka gir mig bust, bust gir jeg skomakeren, skomakeren gir mig skor, skor gir jeg jomfru Maria, jomfru Maria gir mig røde gullband, røde gullband gir jeg linden, linden gir mig lauv, lauv gir jeg olla, olla gir mig vann, vann gir jeg tappa, höna mi, som ligger for døden i nøtteskogen.»

Så syntes kullbrenneren synd i hanen og gav ham kull. Så fikk smeden kull, og vedhuggeren øks og bakstekjerringa ved, og treskemannen lefse, og purka korn, og skomakeren bust, og jomfru Maria skor, og linden røde gullband, og olla lauv, og hanen vann og det gav han til tappa, höna si, som lå for døden i nøtteskogen; så blev hun god igjen.

Rike Per Kremmer.

Det var en gang en mann som de kalte Rike Per Kremmer, av det han hadde faret om med kram og samlet mange penger, så han var blitt en rik mann. Denne Rike-Per hadde en datter, og henne holdt han så gjæv, at alle de frierer som kom til henne, fikk avslag, for han syntes at ingen var god nok. Da det gikk slik med alle, så kom det tilsist ingen, og da det tok til å dra ut i årene, så blev Per redd hun ikke skulde bli gift.

«Jeg undres riktig på,» sa han til konen, «hvorfor det ikke kommer noen og frir til datter vår, som er så rik? Det skulde da være riktig rart, om det ikke skulde være noen som vilde ha henne, for penger har hun, og flere får hun. Jeg mener jeg får reise til stjernekikerne, og spørre dem om hvem hun skal ha; for det kommer jo ikke et mors liv her lenger.»

«Hvordan kan stjernekikerne svare på det da?» spurte konen.

«Jo, de leser allting i stjernene de,» sa Rike-Per. Han tok med sig mange penger til stjerne-

kikerne, og bad dem om de vilde se på stjernene og si ham hvad mann datter hans skulde få. Stjernekikerne så på stjernene, men de sa at de kunde ikke se det. Men Per bad dem at de måtte se bedre efter og endelig si ham det, han skulde betale dem godt for det. Stjernekikerne så da bedre efter, og sa at datter hans skulde få til mann det møllerbarnet, som nettop hadde kommet til verden, i den kverna som lå straks nedenfor gården til Rike-Per. Per gav stjernekikerne hundre daler, og reiste hjem med den underretningen han hadde fått. Han syntes det var altfor urimelig, at datter hans skulde få én til mann som nyss var kommet til, og det en som var så rønge. Det sa han også til konen sin. «Jeg undres om jeg ikke kunde få dem til å selge mig gutten,» sa han, «så skal vi nok bli av med ham.»

«Jo det tenker jeg nok,» sa konen, «det er fattigfolk.»

Per gikk da ned i kverna, og spurte konen om hun ikke ville selge ham gutten; hun skulde få mange penger for ham. Nei, det vilde hun slett ikke. «Neimen om jeg skjønner hvorfor du ikke vil det,» sa Per Kremmer; «det er da bare armo'a med dere, og gutten skal ikke lette den, kan jeg tro.» Men hun var så glad i gutten, at hun vilde ikke miste ham. Da mølleren kom inn, sa Per det samme til ham, og lovte at han skulde gi ham seks hundre daler for gutten, så de

kunde kjøpe sig en gård, og slippe å male for folk, og sulte når det ikke var kvern vann. Det syntes møllerens godt om, og han talte med konen, og så fikk Rike-Per gutten. Moren gråt og bar sig ille; men Per trøstet henne med at han skulde få det godt; men de måtte love at de ikke skulle spørre etter ham, for han vilde sette ham langt bort i andre land, til å lære fremmede mål.

Da Per Kremmer var kommet hjem med gutten, lot han snekre en liten kiste, som var så fint tilstelt at det var en lyst å se. Den tettet han med bek, la møllergutten ned i låsen, og satte den ut i elven, så strømmen før avsted med den. Nå er jeg kvitt ham, tenkte Per Kremmer. Men da kisten hadde seilt langt nedover elven, kom den inn i en vass-renne til et annet kvern bruk og før gjennem den ned på kvern kallen, så kverna stanset. Mannen gikk da ned og skulde se etter hvad det var som stanset kverna, og så fant han kisten, og tok den med sig op.

Da han kom hjem til konen om middagen, sa han: «Jeg undres riktig på hva det kan være for noe i denne kisten; den kom farendes ned på kvern kallen gjennem rennen og stanset kverna for mig idag.»

«Det skal vi snart få vite,» sa konen, «nokkelen står jo i; lukk bare op.»

Da de lukket op, lå der det vakreste barn noen vilde se, og de blev glad og vilde beholde gut-

ten; for selv hadde de ingen barn, og så vidt til års var de at de heller ikke kunde vente å få noen mere.

Da det nu led noen tid, tok Per Kremmer igjen til å undres, om det ikke vilde komme frierer til datter hans, som var så rik og hadde så mange penger. Men det kom ingen, og så reiste han til stjernekikerne igjen, og bød dem mange penger, hvis de kunde si ham hvem datter hans skulde få til mann.

«Vi har jo sagt dig at hun skal få den møllergutten dernede,» sa stjernekikerne.

«Ja, det er godt og vel nok,» sa Per Kremmer; «men han er det nu gått galt med, så han er kommet av dage; og kunde jeg få vite hvem datter mi skal ha til mann, så vilde jeg gjerne gi to hundre daler.»

Stjernekikerne så på stjernene igjen, men så blev de vonde og sa: «Hun skal likevel ha den møllergutten du satte ut i elva og vilde gjøre ende på, for han lever ennu, og er i den kverna som ligger så og så langt nedenfor.» Per Kremmer gav dem to hundre daler for spådommen, og tenkte på om det ikke skulde være råd til å bli av med den møllergutten.

Det første Per Kremmer gjorde da han kom hjem, var å reise ned til kverna. Da var gutten så stor at han hadde stått på kirkegulvet, og han gikk i kverna og hjalp til. En vakker gutt var det blitt av ham.

«Hun skal likevel ha den møllergutten du satte ut i elva.»

«Kunde du ikke la mig få den gutten du?» sa Per Kremmer til mølleren.

«Nei, kan jeg ei,» svarte han; «jeg har fostret ham op som min egen, og han har skikket sig vel, så nå kan jeg ha hjelp og nytte av ham i kverna, for sjøl tar jeg på å bli gammel og skrøpelig.»

«Ja, så går det mig også,» sa Per Kremmer, «og derfor vilde jeg gjerne ha én som jeg kunde lære op til å handle. Vil du la mig få ham, skal jeg gi dig seks hundre daler; så kunde du kjøpe dig en gård, og leve i ro og fred på dine gamle dager.»

Ja, da mølleren hørte det, lot han Per Kremmer få gutten.

De to reiste nå vidt omkring med kram og handlet, til de kom til et gjestgiversted som lå ved kanten av en stor skog. Derfra sendte Per gutten hjem med et brev til konen sin — for bent over skogen var det ikke langt — og bad ham si til henne, at hun skulde gjøre det som stod i brevet, så snart som mulig. Men i brevet stod det, at hun straks på timen skulde gjøre op en stor varme og kaste møllergutten på den, og hvis hun ikke gjorde det, skulde hun brennes levende selv. Gutten gikk avsted med brevet og da det led mot kvelden, kom han til en gård langt borti skogen, og der gikk han inn; folk fant han ikke; men på et rum der stod en oppredd seng, og den la han sig tvers over. Brevet

hadde han satt under hattebandet sitt, og hatten la han over ansiktet. Da røverne kom hjem — for på gården holdt det til tolv røverer — og de så gutten ligge på sengen, undres de på hvad han var for en, og en av dem tok brevet og brekket og leste det.

«Hm, hm,» sa han, «det er Per Kremmer som er ute; men nå skal vi gjøre ham et puss, for det vilde være synd om den gamle skarven skulde få gjort ende på slik en ung vakker gutt.»

Så skrev røverne et annet brev til konen, og festet det under hattebandet mens guttensov, og i det brevet satte de, at hun på øieblikket skulde holde bryllup for datteren og mollergutten, og gi dem hester og fe og redskap, og sette dem i full vei på den gården som han hadde opunder åsen, og hvis det ikke var gjort til han kom hjem, så skulde hun komme til å undgjelde for det.

Den andre dagen lot røverne gutten gå, og da han kom hjem og gav henne brevet, sa han at han skulde hilse fra Per Kremmer, og si at hun skulde gjøre som det stod i brevet, og det på flygende flekken. «Du må ha tjent ham som en bra gutt,» sa kremmerkjerringa til mollergutten, «siden han kan skrive slik nå; for den gangen dere reiste, var han så gal på dig, at han ikke visste hvordan han skulde få livet av dig.» Hun laget da til bryllup og satte dem i vei med hester og fe og all slags redskap på gården opunder åsen.

Ikke lenge efter kom Per Kremmer hjem igjen, og det første han spurte om, var om hun hadde gjort det han hadde skrevet i brevet.

«Ja, jeg syntes nok det var rart, men jeg torde ikke annet,» sa hun.

Så spurte Per hvor datteren var.

«Du kan vel vite hvor hun er,» sa konen; «hun er jo hos ham, på gården opunder åsen, slik som det stod i brevet.»

Da Per Kremmer fikk høre hvordan det hang ihop, og fikk se brevet, blev han så sint at han var ferdig til å fly i filler, og han satte straks avsted op på gården til ungfolkene.

«Det er vel nok, min gutt, at du har fått datter mi,» sa han til møllergutten; men vil du tenke på å beholde henne, må du gå til draken av Dybenfart og skaffe mig tre fjær av stjerten på ham, for den som har dem, kan få hvad han vil.»

«Hvor skal jeg finne ham da?» sa mågen hans.

«Det får bli din sak; ikke vet jeg det,» sa Per Kremmer.

Gutten gav sig trøstig på veien, og da han hadde gått en tid, kom han til en kongsgård. Her får jeg gå inn og spørre mig for, tenkte han, for slike folk er bedre kjent i verden enn andre, kanskje jeg her kunde få vite veien.

Kongen spurte hvor han var fra, og hvad ærend han reiste i.

«Jeg skal til draken av Dybenfart og ha tre

fjær av stjerten på ham, om jeg bare kunde finne ham,» sa gutten.

Det skulde det lykke til, mente kongen; «for jeg har ennå aldri hørt at noen er kommet tilbake fra ham,» sa han. «Men skulde du treffe ham, så kunde du gjerne spørre ham fra mig, hvorfor jeg ikke kan få rent vann i brønnen min, som jeg har kastet op den ene gangen efter den andre, men aldri kan jeg få rent vann i den.»

«Ja, jeg skal så gjøre,» sa gutten.

På kongsgården levde han vel, og fikk både niste og penger, da han reiste.

Om kvelden kom han til en kongsgård igjen. Da han kom inn i kjøkkenet, kom kongen ut og spurte hvor han var fra, og hvad ærend han reiste i.

«Jeg skal til draken av Dybenfart og ha tre fjær av stjerten på ham,» sa gutten.

«Det vil nok lykke til det,» sa kongen, «for ennå har jeg ikke hørt at noen er kommet tilbake fra ham. Men skulde du komme frem, så kan du gjerne spørre ham fra mig hvor datter mi er, som blev borte for mange år siden,» sa han. «Jeg har både lett og lyst etter henne fra alle kirker; men ingen har kunnet si mig noe om henne.»

«Skal så gjøre,» sa gutten.

På kongsgården levde han godt og vel, og da han gikk, fikk han både niste og penger.

Da det led på kvelden igjen, kom han til enda

en kongsgård. Her kom dronningen ut i kjøkkenet og spurte ham hvor han var fra, og hvad ærend han reiste i.

«Jeg skal til draken av Dybenfart og ha tre fjær av stjerten på ham,» sa gutten.

«Det skal nok lykke til det,» sa dronningen, «for jeg har aldri hørt at noen er kommet tilbake fra ham. Men skulde du finna ham, så kunde du gjerne spørre fra mig, hvor jeg skal finne gullnøklene mine, som jeg har mistet.»

«Jeg skal så gjøre,» sa gutten.

Da han hadde gått en stund, kom han til en stor bred elv. Mens han stod og undres på hvordan han skulde komme over, eller om han skulde gå langs med, kom det en gammal krokrygget mann og spurte hvor han skulde hen.

«Jeg skal nok til Draken av Dybenfart jeg, om det var noen som kunde si mig hvor jeg skal finne ham,» svarte gutten.

«Det kan jeg nok si dig,» sa mannen, «for jeg går her og setter over dem som skal til ham. Han bor straks ovenfor her; bare du kommer op bakken, ser du slottet hans, og får du snakke med ham, så kan du gjerne spørre ham fra mig, hvor lenge jeg skal gå her og sette over.»

«Jeg skal så,» sa gutten.

Mannen tok ham på ryggen og bar ham over elven, og da han var kommet op på bakken, så han slottet og gikk inn. Der var kongsdatteren alene hjemme.

«Men kjære vene, tør det komme kristent folk hit?» sa hun. «Det har her ikke vært siden jeg kom, og det er nok best du ser å komme avsted igjen, så fort du kan, for når draken kommer hjem, så lukter han dig, og så sluker han dig med det samme, og mig gjør du også ulykkelig.»

«Nei,» sa gutten, «jeg kan ikke gå før jeg har fått tre fjær av stjerten på ham.»

«Det får du aldri,» sa kongsdatteren.

Men gutten vilde ikke gå, han vilde bie på draken og få fjærene av stjerten og svar på spørsmålene.

«Ja, siden du er så stri på det, så får jeg vel se om jeg kan hjelpe dig,» sa kongsdatteren. «Prøv om du kan løfte sverdet som henger på veggens der.»

Nei, gutten kunde ikke rugge det engang.

«Ja, så får du ta dig en slurk av denne flasken,» sa kongsdatteren.

Da gutten hadde sittet en stund, så skulde han til å prøve igjen; da kunde han så vidt rugge det.

«Du får nok ta dig en slurk til,» sa kongsdatteren, «og så får du si mig ærendet ditt.»

Han tok sig en slurk, og så fortalte han, at det var en konge som hadde bedt ham om å spørre draken, hvorfor han ikke kunde få rent vann i brønnen sin; fra en annen skulde han spørre hvor det var blitt av datter hans, som var blitt borte for mange år siden, og for en

dronning skulde han spørre draken hvor det var blitt av gullnøklene hennes, og endelig så skulde han spørre draken fra ferjemannen, hvor lenge han skulde gå dernede og sette over.

Da han tok fatt i sverdet igjen, kunde han løfte det, og da han hadde fått sig en slurk til, kunde han syinge det.

«Skal ikke draken gjøre ende på dig med det samme, så får du krype under sengen,» sa kongsdatteren, da det led mot kvelden, «for nå kommer han snart hjem; og der må du ligge så stille at han ikke merker dig. Når vi så har lagt os, så skal jeg spørre ham; men da må du høre godt efter og legge vel merke til hvad han svarer; og under sengen må du bli liggende, til alt er stilt og draken sovner igjen. Kryp så sakte frem og ta sverdet med dig, og når han står op, må du passe på å hugge hodet av ham med ett hugg, og med det samme nappe de tre fjærene; ellers river han dem av selv, for at ingen skal ha godt av dem.»

En stund etter at gutten hadde krøpet under sengen, kom draken hjem.

«Hu! her lukter så kristen manns ben!» sa draken.

«Å ja, det kom en ravn flygende med et manneben i nebbet og satte sig på taket,» sa kongsdatteren; «det må være det du kjenner lukten av.»

«Ja så,» sa draken.

TK.

«Hu! her lukter så kristen manns ben!» sa draken.

Så satte kongsdatteren frem maten, og da de hadde ett, la de sig. Men da de hadde ligget en stund,sov hun så urolig, og med ett så kvakk hun.

«Au da!» sa hun.

«Hvad feiler dig?» sa draken.

«Å, jeg sover så urolig,» sa kongsdatteren, «og så hadde jeg slik en underlig drøm.»

«Hvad drømte du da?» sa draken.

«Jeg syntes det kom en konge her og spurte dig hvordan han skulde bære sig at for å få rent vann i brønnen sin,» sa kongsdatteren.

«Å, det kunde han nok vite sjøl,» sa draken; «når han graver om brønnen og tar op den gamle råtne stokken som ligger på bunnen, så får han rent vann igjen; men ligg nå bare rolig.»

Da kongsdatteren hadde ligget litt, så blev hun så urolig og tok til å kaste sig i sengen, og så kvakk hun igjen: «Au da!»

«Hvad er nå på ferde igjen?» sa draken.

«Å, jeg sover så urolig, og så hadde jeg slik en underlig drøm,» sa kongsdatteren.

«Det var da svare til drømming på dig,» sa draken; «hvad drømte du nå da?»

«Jeg syntes det kom en konge her og spurte dig hvor det var blitt av datter hans, som var blitt borte for mange år siden,» sa kongsdatteren.

«Det er du det,» sa draken, «men dig får han aldri se mere. Men nå ber jeg dig at du lar mig ha nattero og ikke ligger og drømmer mere, ellers knekker jeg sidebenene på dig.»

Kongsdatteren hadde ikke ligget lenge, før hun tok til å bli urolig igjen; rett som det var så kvakk hun: «Au da!» sa hun.

«Nå, er det nå så igjen! Hvad er det på ferde nå da?» sa draken; da var han så vill og søvn-gretten, så han var nære på å fly i flint.

«Å, du må ikke bli vond,» sa kongsdatteren; «men jeg hadde slik en underlig drøm.»

«Det var da endeløst til drømming også! Hvad drømte du nå da?» sa draken.

«Jeg syntes det kom en dronning hit, som spurte dig om du kunde si henne, hvor hun skulde finne igjen de gullnøklene sine som hun har mistet.»

«Å, hun kan se efter mellem buskene, der hun bruker ligge og dra sig etter middagen, så finner hun dem,» sa draken. «Men la mig nå være i fred for flere drømmer.»

Såsov de en stund, men da tok kongsdatteren til å bli så urolig igjen, og rett som det var, så kvakk hun: «Au da!»

«Du blir nok ikke bra, før jeg får knekket nakkebenet på dig,» sa draken; da var han så gal, at gnistene sprutet av ham. «Hvad er det på ferde nå igjen da?»

«Å, du må slett ikke være vond på mig, jeg kan ikke gjøre for det,» sa hun; «men jeg hadde slik en underlig drøm.»

«Det er da måte på drømming også,» sa draken; «hvad drømte du nå da?»

«Jeg syntes at ferjemannen ved sundstedet her nede kom og spurte hvor lenge han skal gå der og sette over,» sa kongsdatteren.

«Det dumme bestet, det kan han da snart slippe,» sa draken, «når det kommer én som vil over, og han kaster ham ut i elva og sier: «Sett nå du over, til du blir avløst!» Men la mig nå ha ro for drømmene dine, ellers blir det en annen dans.»

Ja, så lot kongsdatteren ham sove i fred. Men så snart det blev stilt, og møllergutten bare hørte draken snorke, krøp han frem. Før det var lyst, stod draken op, men han var ikke kommet med begge benene på gulvet, før gutten hugg av hodet og nappet tre fjær av stjerten på ham. Da blev det stor glede, og både gutten og kongsdatteren tok så mye gull og sølv og penger og andre gilde ting som de kunde få med, og da de kom til sundet, tullet de ferjemannen så rent bort med alt det han fikk å bære over, at han glemte å spørre om hvad draken hadde sagt, til alt i hop og gutten og kongsdatteren var over.

«Det er sant, du,» sa han da de skulde avsted, «spurte du draken om det som jeg bad dig om?»

«Jaha,» sa gutten, «han sa, at når det kommer én som vil over, så skal du kaste ham midt uti elva og si: «sett nå du over til du blir avløst,» — så blir du fri.»

«Å tvi være dig,» sa sundmannen; «hadde du sagt det før, skulde du fått løst mig av.»

Da de kom til den første kongsgården, spurte dronningen, om han hadde spurt draken om gullnoklene hennes.

«Ja,» svarte gutten og så hvisket han til dronningen: «han sa du skulde lete mellem buskene, der du bruker ligge og dra dig etter middagen.»

«Hyss, si ingenting,» sa dronningen og gav gutten hundre daler.

Da han kom til den andre kongsgården, spurte kongen, om han hadde snakket til draken om det han bad om.

«Ja,» sa gutten, «det gjorde jeg, og her er datter di.»

Da blev kongen så glad, at han gjerne hadde gitt møllergutten kongsdatteren og halve riket. Men da han var gift for, så fikk han to hundre daler, og hester og vogn, og så mye gull og sølv som han kunde få med sig.

Da han nå kom til den tredje kongsgården, kom kongen ut og spurte, om han hadde spurt draken om det han bad om.

«Ja,» svarte gutten, «han sa du skulde kaste op brønnen og ta op den råtne gamle stokken som ligger på bunnen, så får du nok rent vann.»

Så gav kongen ham tre hundre daler.

Derfra reiste han like hjem, og han var så tilstaset med gull og sølv, og så gild at det lyste og lavde av ham; og nå var han mye rikere enn Per Kremmer. Da Per fikk fjærene, hadde han

ikke noe å si mot giftermålet; men da han fikk se all rikdommen, blev han rent op i under og spurte, om det var slik velstand hos draken.

«Ja,» sa gutten, «det var mye mer enn jeg kunde få med, det er så mye at det blir mange hestelass, og hvis du vil reise dit, så er det visst nok til dig også.»

Ja, Per Kremmer ville mer enn gjerne reise. Så sa mågen ham veien så vel at han slapp å spørre sig frem; «men hestene,» sa han, «er det best du setter igjen på denne side elva; den gamle sundmannen han hjelper dig nok over.»

Per drog av gárde, og stor niste tok han med sig og mange hester; men dem satte han efter sig ved elva, slik som gutten hadde sagt. Så tok sundmannen ham på ryggen, og da de kom et stykke uti, kastet han ham midt uti elva og sa: «Nå kan du gå her og sette over, til du blir avlost!» Og har ingen løst ham av, så går Rike Per Kremmer der og setter over den dag idag.

Den rettferdige firskilling.

Det var en gang en fattig kone som bodde i en ussel stue langt borte fra bygda. Lite hadde hun å bite og ingenting å brenne, og derfor sendte hun en liten gutt hun hadde, til skogs for å sanke ved. Han hoppet og sprang, og sprang og hoppet, for å holde sig varm, for det var en kald grå høstdag; og hver gang han hadde sanket en kvist eller en rot i vedbøra si, måtte han slå armene om hinannen mot herdebladene, for nevene var røde som tyttebærtuene han gikk over, av bare kulde.

Da han hadde fått vedbøra full og skulde hjem igjen, kom han over en stubbebråte. Der så han en hvit krokete stein. «Å, din stakkars gamle stein, så hvit og så bleik du er — du fryser nok fælt!» sa gutten, han tok av sig trøia og hadde på steinen.

Da han nå kom bærende med vedbøra, spurte moren hvad det skulle være til at han gikk i skjortermene i høstkulda. Han fortalte da at han hadde sett en gammal krokete stein

som var rent hvit og bleik av frost, den hadde han gitt troia si.

«Din tull!» sa kjerringa, «tenker du Stein fryser? Men om den frøs så den skalv, så er enhver sig sjøl nærmest. Det koster nok å få klær på dig, om du ikke henger dem igjen på steiner borti bråtene,» — og så jaget hun gutten bort igjen etter troia.

Da han kom der steinen stod, hadde den snudd sig og lettet sig op fra jorden med den ene kanten. «Ja, det er siden du fikk troia det, stakkar!» sa gutten. Men da han så litt bedre på steinen, stod det et pengeskrin under, fullt av blank solvmynt. «Det er visst stjålne penger,» tenkte gutten; «det er ingen som setter penger han har fått på ærlig vis, under en Stein borti skogen.» Så tok han skrinet og bar ned til et tjern tett ved, og slo hele pengehaugen uti. Men en firskilling fløt ovenpå. «Ja, den er rettferdig; for det rettferdige synker aldri,» sa gutten, han tok firskillingen, og gikk hjem med den og troia.

Så fortalte han moren hvordan det hadde gått ham, at steinen hadde snudd sig, og at han hadde funnet et skrin med solvpenger, som han hadde slått ut i tjernet, for det var stjålne penger. «Men en firskilling fløt, og den tok jeg, for den var rettferdig,» sa gutten.

«Du er en tosk,» sa moren — hun var rent arg — «var ikke annet rettferdig enn det som

«Ja, det er siden du fikk trøia det, stakkar,» sa gutten.

flyter på vann, så var det ikke stor rettferdighet i verden. Men om så pengene var stjålne ti ganger, så hadde du funnet dem, og enhver er sig sjøl nærmest. Hadde du tatt pengene, kunde vi levd godt og vel i all vår tid. Men en tulling er du, og en tulling blir du, og nå vil jeg ikke lenger gå her og slite og dras med dig. Nå får du ut og tjene for ditt brød.»

Gutten måtte da ut i den vide verden, og han gikk både langt og lenge og spurte etter tjene-ste. Men hvor han kom, syntes folkene han var for liten og for veik, og sa de kunde ikke bruke ham til noe. Endelig kom han til en kjøb-mann; der fikk han være i kjøkkenet, og skulde bære ved og vann til kokka.

Da han hadde vært der i lang tid, skulde kjøbmennen engang reise til fremmede land, og så spurte han alle tjenerne sine, hvad han skulde kjøpe med sig hjem til hver av dem. Da nå alle hadde sagt hvad de vilde ha, kom også raden til gutten som bar ved og vann til kokka. Han rakte frem firskillingen sin.

«Ja, hvad skal jeg kjøpe for den da?» spurte kjøbmannen. «Det blir nok ikke store handelen.»

«Kjøp det jeg kan få for den, den er rett-ferdig, det vet jeg,» sa gutten.

Det lovte husbonden, og så seilte han.

Da nå kjøbmennen hadde losset og ladet i det fremmede landet, og kjøpt det han hadde lovt tjenerne sine, kom han ned til skibet igjen,

og skulde til å legge fra bryggen. Da først kom han i hug at kokkedrengen hadde sendt med ham en firskilling, han skulde kjøpe noe for. «Skal jeg nå op i byen igjen for den firskillings skyld? En har da heller ikke annet enn ugagn av å ta til sig slikt herk,» tenkte kjøbmannen.

I det samme kom det ei kjerring gåendes med en pose på ryggen.

«Hvad er det du har i posen din, mor?» spurte kjøbmannen.

«Å, det er ikke annet enn en katt; jeg har ikke råd å fø på den lenger, så jeg har tenkt å kaste den på sjøen og gjøre det av med den,» svarte kjerringa.

«Gutten sa jo, jeg skulde kjøpe det jeg kunde få for firskillingen,» sa kjøbmannen ved sig sjøl, og så spurte han kjerringa, om hun vilde ha fire skilling for katten sin.

Ja, kjerringa var ikke sein om å slå til, og så var handelen gjort.

Da nå kjøbmannen hadde seilt et stykke, kom det et gruelig uvær på ham, med slik en himmels storm at det ikke var noen måte, og han drev og han drev, og visste ikke hvor det bar hen.

Til sist kom han til et land han aldri hadde vært i før, og der gikk han op i byen. På verthuset, der han gikk inn, var bordet dekket med et ris til hver som skulde sitte ved det. Dette

syntes kjøbmannen var underlig, for han kunde ikke skjonne hvad de skulde med alle risene; men han satte sig, og tenkte han fikk se vel efter hvad de andre gjorde med dem, så kunde han gjøre etter. Jo, da maten kom på bordet, fikk han nok se hvad risene var til: da krydde det frem i tusenvis av mus, og hver som ved bordet satt, måtte til med riset sitt og fekte og slå omkring sig, og det var ikke annet å høre enn det ene klasket av ris hardere enn det andre. Somme tider rakte de hverandre i ansiktet; da måtte de gi sig tid til å si: «Om forladelse».

Det er strengt arbeid å spise i dette landet,» sa kjøbmannen. «Men hvorfor holder folk ikke katter her?»

«Katter?» spurte de, det visste de ikke hvad var.

Så lot kjøbmannen hente op den katten, han hadde kjøpt til kokkedrengen, og da katten kom på bordene, måtte vel musene til hulls, og folkene hadde ikke hatt så god matro i manns minne. De bad og velsignet kjøbmannen at han måtte selge dem katten sin. Langt om lenge lovte han å overlate den, men hundre daler vilde han ha for den; det gav de, og takk attpå.

Så seilte kjøbmannen igjen; men aldri før var han kommet i rum sjø, så så han katten satt oppi stormasten, og straks efter blev det en storm og et uvær igjen, enda verre enn siste gan-

gen, og han drev og drev, til han kom inn ensteds, han aldri hadde vært for.

Kjøbmannen gikk igjen op i vertshuset, og her var også bordet dekket med ris, men de var mye større og lengere enn der han først var. Og de kunde vel trenges; for her var det enda flere mus,

Da katten kom på bordet, måtte musene til hulls.

og alle var de dobbelt så store som dem han før hadde sett.

Så solgte han katten igjen, og den gangen fikk han to hundre for den, og det uten prutting.

Da han hadde seilt derfra, og var kommet et stykke utpå havet, satt katten oppi masten igjen; og straks tok uværet til på nytt, og langt om lenge blev han også den gangen drevet inn til et land, han aldri hadde vært i.

Han gikk igjen op i vertshuset; der var også bordet dekket med ris, men hvert ris var halvannen alen langt og så tykt som en liten lime, og folkene sa, det var den verste onna de hadde, å sitte og ete, for her var det i tusentall med store føle rotter; det var med nød og neppe de kunde få en bete mat i munnen en gang imellem, slike strev hadde de med å holderottene ifra sig. Så måtte katten op fra skibet igjen, og så fikk folkene matro. De bad og bønnfalt kjømannen at han endelig måtte selge dem katten sin; lenge sa han nei, men til sist lovte han de skulde ha den for tre hundre daler. Det gav de, og takket og velsignet til.

Da nå kjømannen kom ut på sjøen, tenkte han etter hvor mye gutten hadde tjent på firskillingen, han hadde sendt med ham. «Ja, noe av pengene skal han få,» sa kjømannen ved sig sjøl, «men ikke alt. Det er mig, han har å takke for katten jeg kjøpte, og enhver er sig sjøl nærmest.»

Men med det samme kjømannen tenkte det ved sig sjøl, blev det en storm og et uvær, så alle trodde skibet skulde forgå. Så merket kjømannen at det ikke var annen råd, og så måtte han love at gutten skulde få altsammen. Aldri før hadde han gjort det løftet, så blev været godt, og han fikk strykende bør like hjem.

Da han var kommet i land, gav han gutten de seks hundre dalerne, og datter si attpå; for nå

var kokkedrengen likeså rik som kjøbmannen, og siden levde gutten både i herlighet og glede. Moren tok han til sig og gjorde vel imot; «for jeg tror ikke på det, at enhver er sig sjøl nærmest,» sa gutten.

Grimsborken.

Det var en gang et par rike folk som hadde tolv sønner; men den yngste vilde ikke være hjemme lenger, da han var blitt voksen; han vilde ut og prøve sin lykke i verden. Foreldrene sa de syntes han hadde det godt og vel hjemme, og at han gjerne kunde bli hos dem; men han hadde ingen ro på sig: han ville og han skulde i veien, og så måtte han da få lov. Da han hadde gått en god stund, kom han til en kongsgård. Der bad han om tjeneste, og det fikk han.

Kongsdatteren der i landet var tatt inn i fjellet av et troll, og kongen hadde ikke flere barn; derfor var både han og hele landet i stor sorg, og kongen hadde lovt ut kongsdatteren og halve riket til den som kunde frdle henne; men det var ingen som kunde det, enda det var nok av dem som prøvde på.

Da nå gutten hadde vært der et års tid eller så, vilde han hjem igjen og lye til foreldrene sine; men da han kom hjem, var foreldrene døde, og brødrene hadde delt alt de eide og

hadde, mellem sig, så det ikke var noe igjen til gutten.

«Skal jeg ikke ha noe efter far og mor, jeg da?» spurte gutten.

«Hvem kunde vite at du var til ennu, som har ranglet og flakket slik omkring?» svarte brødrene. «Men det er det samme: oppe i heiene går det tolv hopper, dem har vi ikke delt ennu, og vil du ha dem for din del, kan du ta dem.»

Ja, det var gutten vel nögd med; han takket til, og la avsted op i heiene, der de tolv hoppene gikk på havn.

Da han kom derop og fant dem, hadde hver sin sugerfole, og med den ene hoppen gikk en stor borket folunge; den var i slikt hold at det skinte i den.

«Du er vakker du, vesle folungen min!» sa gutten.

«Ja, men vil du slå ihjel de andre folungene, så jeg kan få suge alle hoppene et år, skal du se jeg skal bli stor og vakker da!» sa folen.

Ja, det gjorde gutten, han slo ihjel alle tolv folene, og gikk så hjem igjen.

Da han så kom igjen næste året og skulde se til folen og hoppene, var den så feit, så feit, at det glinste i huden på den, og så stor var den at gutten med nød kunde komme op på den; og alle hoppene hadde fått hver sin folunge igjen.

«Ja, det er sant at jeg fikk like for det jeg lot dig suge alle hoppene mine,» sa gutten til enåringen; «men nå er du stor nok, nå får du være med mig.»

«Nei, jeg får gå her ett år til,» sa folen; «slå nå ihjel de tolv folungene, så kan jeg suge alle hoppene dette året også; så skal du se jeg skal bli stor og vakker til sommeren!»

Ja, det gjorde gutten igjen. Og da han kom op i heiene det andre året og skulde se til folen sin og hoppene sine, hadde de hver sin folunge på nytt; men borkefolen var så stor at gutten slett ikke nådde op, da han vilde ta i nakken på den for å kjenne hvor feit den var, og så blank var den at det lynte av den.

«Stor og vakker var du ifjor, folen min, men i år er du enda gildere,» sa gutten; «slik hest finnes ikke i kongens gård. Men nå får du være med mig.»

«Nei,» sa borken igjen, «jeg får gå her enda et år. Slå nå bare ihjel de tolv folungene igjen, så jeg kan suge hoppene dette året også, så skal du få se mig til sommeren!»

Ja, gutten gjorde det også: han slo ihjel alle folungene, og så gikk han hjem igjen.

Men da han kom igjen neste året og skulde se til borkefolen og hoppene sine, blev han rent fælen. Så stor og grovvoksen hadde han aldri trodd hest kunde bli; for Borken måtte legge sig ned på alle fire, før gutten kunde ta op på den;

han hadde nok med å komme op på den, enda den lå, og så smekkfeit var den at det glinste og skinte i den som i en speile.

Og den gangen var ikke Borken uvillig til å følge med gutten. Han satte sig da op på den, og da han kom ridende hjem til brødrene sine, slo de hendene ihop og forkorset sig, for slik hest hadde de hverken sett eller hørt tale om.

«Dersom dere nå vil skaffe mig så god skoning under hesten, og så gild sál og bigsel som gives kan,» sa gutten, «så skal dere få alle tolv hoppené mine, slik som de står og går oppe i heiene, og de tolv folungene deres også,» — det året hadde også hver hoppe fått sin fole.

Det vilde brødrene gjerne, og så fikk gutten slik skoning under hesten, at steinsplintrene fløi høit i luften, når han red bortover fjellheiene, og slik gullsál og slikt gullbigsel fikk han, at det lyste og blinket lang vei av det.

«Nå reiser vi til kongsgården!» sa Grimsborken — det var navnet dens; «men kom vel i hug å be kongen om godt stallrum og godt fór til mig.»

Ja, det lovte gutten han ikke skulde glemme.

Han red av gårde, og en kan nok vite han ikke var lenge om å komme til kongsgården, slik hest som han hadde.

Da han kom der, stod kongen ute på trammen, og han glante og glodde på ham som kom ridende. «Nei, nei!» sa han, «slik kar og slik hest

har jeg aldri sett i mitt levende liv før.» Og da gutten spurte om han kunde få tjeneste i kongsgården, blev kongen så glad at han var ferdig til å danse, der han stod på trammen; det kan vel hende at han skulde få tjeneste.

«Ja, men godt stallrum og forsvarlig fôr vil jeg ha til hesten min,» sa gutten.

Ja, han skulde få vollhoi og havre, så mye Borken vilde ha; og alle de andre ridderne måtte ta hestene sine ut av stallen, der skulde Grimsborken stå alene, så den kunde ha riktig godt rum.

Men det varte ikke lenge før de andre i kongsgården blev avindsyke på gutten, og de visste ikke alt det vonde de vilde gjøre ham, når de bare torde. Til sist fant de på å si til kongen, at han hadde sagt sig god for å frelse kongsdatteren, som trolltet hadde tatt inn i berget for lang tid siden, når han bare vilde. Straks kalte kongen ham frem for sig, og sa at det og det visste han gutten hadde sagt sig god for, og nå skulde han gjøre det; kunde han, så visste han at kongen hadde lovt ut både datteren og halve riket, og det skulde han riktig og redelig få, men kunde han ikke, skulde han drepes. Gutten nektet at han hadde sagt det; men det hjalp ikke, kongen ville ikke høre på det øret, og så var det ikke annen råd, enn at han måtte si, han fikk vel prøve.

Han gikk da ned i stallen, stor og lei sig var han. Så spurte Grimsborken hvad han var så

sturen for; det fortalte gutten, og sa han ikke visste hvordan han skulde stelle sig; «for å frelse kongsdatteren, det er vel rent uråd det,» sa gutten.

«Å, det kunde vel la sig gjøre,» sa Grimsborken; «jeg skal hjelpe dig. Men vel skodd må du først få mig. Du må forlange tyve pund jern og tolv pund stål til skoning, og én smed til å smi og én til å legge under.»

Ja, det gjorde gutten, og det blev ikke svaret nei til det: han fikk både jernet og stålet og smedene, og så blev Grimsborken skodd både godt og vel, og gutten ut av kongsgården så gyven stod efter.

Men da han kom til berget som kongsdatteren var tatt inn i, så gjaldt det om å komme op etter bergveggen, og dit han skulde inn i fjellet, for berget stod ende op og ned, så bratt som en stuevegg og så glatt som en glassrute. Første gangen gutten red i veien, kom han nok et stykke op efter fjellveggen, men så gled Borken med begge framfottene, og de ned igjen, så det dundret i heia. Andre gangen han red, kom han et stykke lenger op, men så glapp den ene framfoten, og ned bar det, som du skulde hort et jordskred. Men tredje gangen sa Borken: «Nå får vi prove oss!» og så satte han i veien, så steinen sprutet himmels hoit om dem, og så kom de op; gutten red inn i fullt firsprang, nappet kongsdatteren op på sálknappen, og ut igjen, for trol-

let kom sig fore så mye som å reise sig, — og så var kongsdatteren frelst.

Da gutten kom tilbake til kongsgården, var kongen både glad og velnøgd med det at han hadde fått igjen datter si, det kan du nok vite; men hvordan det var eller ikke var, så hadde de andre i kongsgården fått stelt op kongen, så han var harm på gutten likevel.

«Takk skal du ha, for du har frelst datter mi,» sa han til gutten, da han kom inn på slottet med henne; og så vilde han gå sin vei.

«Hun skulde være min, likeså vel som din nå, for du er vel ordstø mann,» sa gutten.

«Ja, ja,» sa kongen, «ha henne skal du, siden jeg har sagt det; men først skal du skaffe solen til å skinne inn her i kongsgården.» For det var et stort høit fjell like utenfor vinduene, som stod og skygde, så solen ikke kunde skinne inn.

«Det stod nok ikke i akkorden det,» svarte gutten; «men det hjelper vel ingen bønn, jeg får vel prøve mitt beste; for kongsdatteren vil jeg ha.»

Han ned til Borken igjen, og fortalte hvad kongen forlangte, og så mente Grimsborken at det vel var råd; men ny skoning måtte først under ham, og den skulde det tyve pund jern og tolv pund stål til; to smeder måtte det også til, én til å smi og én til å legge under, så skulde de vel få solen til å skinne i kongsgården. Da gutten forlangte dette, fikk han det med en gang; det syntes kongen for skam skyld ikke han

kunde nekte ham; og så blev det da lagt ny skøning under Grimsborken, og det skøning som dugde. Gutten satte sig på, og så bar det vel i veien igjen, og for hvert hopp Grimsborken gjorde, sank fjellet femten alen ned i jorden, og slik holdt de på, til kongen ikke kunde se mere til fjellet.

Da gutten kom ned igjen i kongsgården, spurte han kongen, om ikke kongsdatteren skulde være hans nå heller, for nå visste han ikke annet enn at solen skinte i slottet, sa han. Men så hadde de andre i kongsgården stelt op kongen igjen, og så svarte han at gutten nok skulde få henne, han hadde aldri annet tenkt, men først skulde han skaffe henne så gild brudehest, som han hadde brudgomshest. Gutten sa at det hadde kongen aldri talt om før, og nå syntes han at han hadde fortjent kongsdatteren; men kongen blev ved sitt, og dersom gutten ikke kunde det, skulde han miste livet til, sa kongen.

Gutten gikk ned i stallen igjen, og sturen og ille ved var han, det kan du nok vite. Der fortalte han til Grimsborken at nå hadde kongen forlangt at han skulde skaffe kongsdatteren så gild brudehest som han hadde brudgomshest, ellers skulde han miste livet; «det blir ugreit nok, tenker jeg,» sa han, «for makin din finnes vel ikke i verden.»

«Å jo, der er makin til mig,» svarte Grimsborken; «men lett blir det ikke å få den; den er

i helvede den. Men vi får vel prove. Nå skal du gå op til kongen og forlange ny skoning under mig, og til den må det tyve pund jern og tolv pund stål igjen, og to smeder, én til å smi og én til å legge under, men se vel til at hakene og grevene blir riktig kvasse; og tolv tonner rug og tolv tonner bygg og tolv okseskrotter må vi ha med oss; og alle tolv oksehudene, med tolv hundre spiker i hver, må du også forlange; alt det må vi ha, og en tjæretonne til, med tolv tonner tjære i.»

Gutten gikk op til kongen og forlangte alt Grimsborken hadde sagt, og kongen syntes nå igjen det var skam å nekte ham det, og så fikk han det alt ihop.

Så satte han sig op på Grimsborken og red av gårde, og da han så hadde ridd langt, langt bort over berg og heier, spurte Borken: «Hører du noe?»

«Ja, det suser så fælt oppi luften; jeg mener jeg blir redd, jeg,» sa gutten.

«Det er alle de ville fugler i skogen er, som kommer flygende; de er sendt ut for å stoppe oss,» sa Grimsborken. Men skjær hull på kornsekkene du, så får de så mye å stime med, at de glemmer oss.»

Ja det gjorde gutten, han skar hull på kornsekkene, så byggen og rugen rant utover til alle sider. Så kom alle de ville fugler i skogen var, så tykt at det svartnet for solen; men da de fikk

se kornet, så kunde de ikke bare sig, men slo sig ned og tok på å hakke og pikke op kornet og rugen, og til sist rok de ihop og sloss sig imellem; gutten og Grimsborken gjorde dé ikke noe, dem glemte de rent.

Nå red gutten igjen både langt og lenge, over berg og daler, over åser og moer; så la Grimsborken til å lye igjen, og så spurte den gutten om han hørte noe nå.

«Ja, nå hører jeg det braker så stygt i skogen på alle kanter; jeg mener jeg blir redd nå,» sa gutten.

«Det er alle de ville dyr i skogen er, det,» sa Grimsborken; «de er sendt ut for å stoppe oss. Men kast bare ut de tolv okseskrottene, så har de nok å gjøre med dem, og så glemmer de oss.»

Ja, gutten kastet ut okseskrottene, og så kom alle de ville dyr i skogen, både bjørn og gråbein og løve og alle slags føle dyr; men da de fikk se okseskrottene, rente de ihop og sloss om dem så blodet rant, og gutten og Grimsborken glemte de rent.

Så red gutten bortover igjen, det var mange, mange blåner, for med Grimsborken gikk det ikke seint, kan en nok vite. Så knegget Borken.

«Hører du noe?» sa han.

«Jo, jeg hørte likesom en folunge knegge så grant, langt, langt borte,» svarte gutten.

«Det er nok en voksen folunge det,» sa Grims-

«Ja, nå hører jeg det braker så stygt i skogen,» sa gutten.
borken; «det høres så grant, av det han er så langt fra oss.»

Så reiste de et godt stykke, en blåne eller vel så det, igjen.

Så knegget Grimsborken på nytt. «Hører du noe nå?» sa han.

«Ja, nå hørte jeg tydelig det knegget som en voksen hest,» svarte gutten.

«Ja, du får nok høre den én gang ennu,» sa Grimsborken, «da skal du høre det er mål i den.»

De reiste en blåne eller vel så det igjen, så knegget Grimsborken tredje gangen; men før den fikk spurt gutten om han hørte noe, så knegget det borti heia, så gutten tenkte at både berg og fjell skulde revne.

«Nå er den her,» sa Grimsborken. «Skynd dig nå og kast over mig oksehudene med spikerne i, og tjæretonna kaster du bortefter bakken; klyv så op i den store grana der. Når den kommer, spruter den varme ut av begge neseborene, og så tar det fatt i tjæretonna. Legg så vel merke: dersom luen stiger, så vinner jeg; men dersom den faller, så taper jeg. Men ser du jeg vinner, så kaster du på den bigslet — det må du ta av mig; og så er den spak.»

Nettop gutten hadde fått kastet spikerhudene over Grimsborken og tjæretonna bortover bakken og vel var kommet oppi grana, så kom det en hest, så varmen sprutet av den, og så floi det ild i tjæretonna med det samme; og den og Grimsborken til å slåss, så steinen danset himmels hoit. De bet og de slo både med framfottene og med bakfottene, og somme tider så gutten på dem, og somme tider så han på tjæretonna, men

til sist steg luen: for hvor den andre hesten bet og hvor den slo, så traff den spikerhudene, og så måtte den gi sig. Da gutten så det, var han ikke sen om å komme ned av treet og få kastet bigslet på den, og da var den så spak, at han kunde styret den med en tvinnetråd. Den hesten var også borket, og så lik Grimsborken at ingen kunde skille den ene fra den andre.

Gutten satte sig op på den borkete hesten han hadde fanget, og red hjem igjen til kongsgården, og Grimsborken sprang med los. Da han kom der, stod kongen ute på tunet.

«Kan du nå si mig hvad for en hest jeg har fanget, og hvad for en jeg hadde før?» sa gutten.
«Kan du ikke det, så mener jeg datter di hører mig til.»

Kongen gikk og så på begge Borkene, både høit og lavt, både framme og bak, men det var ikke et hår anderledes på den ene enn på den andre.

«Nei,» sa kongen, «det kan jeg ikke si dig; og siden du har skaffet datter mi så gild brudehest, skal du ha henne. Men ett må vi prøve først; om det er så laga. Nå skal først hun gjemme sig to ganger,» sa han, «og siden skal du gjemme dig to ganger; dersom du kan finne henne de gangene hun har gjemt sig, men ikke hun finne dig i gjemmestedet ditt, så er det så laga, og så skal du ha kongsdatteren.»

«Det står nå ikke i akkorden, det heller,» sa gutten; «men vi får vel prøve, siden det så skal

være,» og så skulde kongsdatteren til å gjemme sig først.

Hun skapte sig til en and, og lå og svomte på vannet som var tett utenfor kongsgården. Men gutten gikk bare ned i stallen og spurte Grimsborken hvor hun hadde gjort av sig. «Å, du trenger bare ta borsa di og gå ned til dammen og sikte på den anda som ligger og svommer der,»

Hun skapte sig til en and og lå og svomte på vannet.

sa Grimsborken, «så kommer hun nok frem igjen.»

Gutten nappet borsa og la ned til vannet, han. «Jeg vil nok klemme på denne anda, jeg,» sa han, og gav sig til å sikte på den.

«Nei, nei, kjære vene, skyt ikke! det er mig,» sa kongsdatteren. Så hadde han funnet henne den gangen.

Andre gangen skapte hun sig til et brød, og la sig på bordet mellom fire andre; og så lik var hun de andre brødene, at ingen kunde skille dem fra hverandre. Men gutten gikk ned i stal-

len til Grimsborken igjen, og sa at nå hadde kongsdatteren gjemt sig, og han visste slett ikke hvor det var blitt av henne. «Å, ta bare og bryn en dyktig brødkniv, og lat som du vil skjære tvert igjennem det tredje brødet fra venstre hånd, av de fem brødene som ligger på kjøkkenbordet i kongsgården, så kommer hun nok frem igjen,» sa Grimsborken.

Ja, gutten op i kjøkkenet og til å bryne den største brodkniven han kunde finne, grep så det

Andre gangen skapte hun sig til et brød.

tredje brødet fra venstre hånd og satte kniven på det, som han vilde skjære det tvert igjennem.

«Jeg vil ha mig en skalk av dette brødet,» sa han.

«Nei, kjære vene, skjær ikke! Det er mig!» sa kongsdatteren igjen, og så hadde han funnet henne andre gangen også.

Så skulde han til å gjemme sig; men ham sa Grimsborken så vel fore, at han ikke var god å finne igjen. Først skapte han sig til en klegg og gjemte sig i det venstre neseboret til Grimsborken; kongsdatteren gikk og lette og snuste allested, både høit og lavt, og så vilde hun op i

spiltauet til Grimsborken også; men han til å bite og slå om sig, så hun ikke torde våge sig til, og så kunde hun ikke finne ham.

«Ja, siden jeg ikke kan finne dig, så får du komme frem igjen av dig selv,» sa hun, og straks stod gutten der på stallgulvet.

Andre gangen sa Grimsborken igjen hvad han skulde gjøre sig til, og den gang skapte han sig til en jordklump og satte sig mellem hoven og skoen på den venstre framfoten til Borken; kongsdatteren gikk og lette og lette igjen, både ute og inne, og til sist kom hun da i stallen og vilde op i spiltauet til Grimsborken. Ja, denne gangen lot han henne komme op til sig; og hun snuste både høit og lavt; men under hovene kunde hun ikke komme, han stod for fast på benene til det, Grimsborken; og så kunde hun ikke finne gutten.

«Ja, så får du komme frem igjen av dig selv da, siden jeg ikke kan finne dig,» sa kongsdatteren, og i det samme stod gutten ved siden av henne på stallgulvet.

«Ja, nå er du mi,» sa gutten til kongsdatteren, «for nå kan du se det er så laga,» sa han til kongen.

«Ja, er det så laga, så får det så bli,» sa kongen.

Det blev laget til bryllup både vel og snart, og gutten satte sig på Grimsborken, og kongsdatteren på maken hans; så du kan nok vite de ikke var lenge om kirkeveien.

Tommeliten.

Det var en gang en kone som hadde en eneste sønn, og han var ikke lenger enn en tomelfinger; derfor kalte de ham også Tommeliten.

TK

stør prinsesse; men da de hadde kommet et stykke på veien, blev Tommeliten borte. Hun lette lenge etter ham og ropte på ham, og gråt for det han var borte og hun ikke kunde finne

Da han var kommet til skjels år og alder, sa mor hans til ham at han skulle ut å fri; for nå syntes hun det var på tide, han tok til å tenke på å gifte sig. Da Tommeliten hørte det, blev han glad. De fikk i stand kjøregreiene og reiste av gårde, og moren satte ham på fanget. Så skulle de reise til en kongsgård, der det var slik en

ham igjen. «Pip, pip!» sa Tommeliten, han hadde gjemt sig i manen på hesten. Så kom han frem, og så måtte han love at han ikke skulde gjøre det oftere. Da de hadde kjørt et stykke til, så var Tommeliten borte igjen. Moren lette etter ham og ropte og gråt, men borte var han. «Pip, pip!» sa Tommeliten, og hun hørte han lo og kniste, men hun kunde slett ikke finne ham igjen. «Pip, pip, her er jeg da!» sa Tommeliten og kom frem av oret på hesten. Så måtte han love, han ikke skulde gjemme sig oftere. Men da de hadde kjørt et stykke, så var han borte igjen; han kunde ikke berge sig. Moren hun lette og gråt og ropte på ham; men borte var han og borte blev han, og alt hun lette, kunde hun ikke finne ham på noen vis. «Pip, pip, her er jeg da!» sa Tommeliten. Men hun kunde slett ikke skjonne hvor han var, for det låt så utsynlig. Hun lette, og han sa «Pip, her er jeg!» og lo og gottet sig, fordi hun ikke kunde finne ham igjen; men rett som det var, så nos hesten, og så nos den ut Tommeliten, for han hadde satt sig i det ene neseboret på den. Moren tok ham nå og puttet ham i en pose; hun visste ingen annen råd, for hun kunde skjonne han ikke kunde bryte arta.

Da de kom til kongsgården, så blev det snart trolovelse, for prinsessen syntes han var en vakker liten gutt, og det varte ikke lenge før det blev bryllup heller.

Da de skulde til med middagen i bryllups-gården, så satt Tommeliten tilbords ved siden av prinsessen; men han var verre enn ille stelt, for da han skulde til å ete, kunde han ikke nå op, og han hadde visst ikke fått matbeten, hadde ikke prinsessen tatt og hjulpet ham op på bordet. Nå gikk det både godt og vel, så lenge han kunde ete av tallerken; men så kom det inn et stort grautfat, det kunde han ikke nå op i; men Tommeliten visste råd, han satte sig på kanten. Men så var det et smørøie midt uti fatet; det kunde han ikke rekke, og så måtte han sette sig utpå kanten av smørøiet; men rett som det var kom prinsessen med en stor skje og skulde dyppe en dyktig grautbete i smøret, og så kom hun nær Tommeliten, så han dumpet uti og druknet i smørøiet.

ASBJØRNSEN OG MOE

BARNE-EVENTYR

Redigert og utgit av *Moltke Moe.*

Med illustrationer av *Th. Kittelsen.*

„En kunde formelig misunde alle som nu er barn og faar eventyrene med de nye billeder av Kittelsen i sin haand. Kittelsen har aand sammen med folkeeventyrne. — — Jacob Grimm skrev engang til Jørgen Moe om de norske eventyr, at de var de bedste som findes. — — Bedre eventyrbilleder end disse av Kittelsen for barn, mere eventyrlige eier ikke verdenslitteraturen.“ *Dr. Andreas Aubert.*

5. oplag. Pris 1.60, kart. 2.35.

BARNE-EVENTYR

Utgitt av *Moltke Moe.*

LANDSMÅLSUTGÅVE
ved Knut Liestøl.

Med bilæte av *Th. Kittelsen.*

Pris 1.80, kart. 2.60.

NYE BARNE-EVENTYR

Utgitt av *Moltke Moe.*

LANDSMÅLSUTGÅVE
ved Knut Liestøl.

Med bilæte av *Th. Kittelsen.*

Pris 1.80, kart. 2.60.

NORSKE HULDRE-EVENTYR OG NORSKE FOLKE-EVENTYR I-II.

Revidert av *Moltke Moe* og *Anders Krogvig.*

Pris 5 00, ib. 12.00.

Særskilt kan ogsaa faaes:

Norske Folke-Eventyr

Fællessamlingen.

Revidert av *Moltke Moe.*

Pris 2.25, kart. 4.20, ib. 5.20.

Norske Huldre-Eventyr

Bearbeidet av

Moltke Moe og *Anders Krogvig.*

Pris 2.75, kart. 4.75, ib. 5.75.

H. A S C H E H O U G & C O.

THE
BARNES-VENTURE
ADVENTURE
MAGAZINE
OF
SCIENCE,
LITERATURE,
ART,
AND
MUSIC.